

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmertelen levelek csak ismert kezekről fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilvántartásban minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DÍJA

Hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy diszkrétül vagy körzet-
tel ellátott hirdetéseknek
értékmérték szerint minden
négyzetcentim. után
3 kr. számítottatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Március 15.

Künn még mindig hideg a szél. A hegyek lejtőin, a dombok alján, sivar, kopár minden. Még nem virul a rét, alig-alig zöldül a róna. Csak a sejtelem érzeti velünk, hogy közeledik a legdicsebb nap, csak a lélek titkos hurjai zúgják, hogy: Szabad nemzet, szabad fiai ébredjete!

... És a természet, az ember ébred. Pedig milyen régen volt, mikor először ocsudott. Több, mint fél század mult el már azóta. A kik akkor születtek öreg emberek már — és akik akkor éltek, mindennap leszámolnak az élettel, mielőtt álomra hajtanák le tisztas, őszbe borult fejeiket.

Szomoru idők voltak akkoriban . . . Az egész hazában siri csend uralkodott. A szabadság szellője nem lengedezett. A hegyek ormain, a dombok alján és a végtelen rónákon egy agyonsanyargatott nemzet kóros álomba merülve feküdt. Földje, hazája nem az övé volt. Ő maga is másnak rabja. A paraszt szolgálta volt, szolgálja annak, ki maga is bilincset hordott önközén.

És a csöndes, sötét éjszakában, mint egy tulvilági imádság utolsó akkordja hangzott végig a hazán. Zemplénvármegye és Magyarország legdicsebb fiának kérő és esdeklő szava: „Ha van e hazában egy sajtó kebel, mely orvoslásra, ha van egy kívánság, mely kielégítésre vár, hadd sajtójon még egy kicsinyt e sajtó kebel és hadd várjon még egy kicsinyt e kívánság, de ne tovább — a haza!” . . .

És felébredt álmából a föld, a természet, az ember, a haza: 1848. március 15-én.

És ez az egyetlen egy nap elég volt,

TÁRCA.

Böjti hangverseny.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Irta: Gál Vilmos.

Tehát vége van, oda van, — elmúlt a farsang is. Letűntek a szép napok s az elröpült gyönyörteljes órákra már csak a kifizetésre váró divatárus kontó emlékeztet.

— Unalmas volt, — affektálnak a lányok, ajkaikat felbiggyesztve.

— Rövid volt, — sopánkodik a vérmes reményeiben esalatkozott mama s újra remél — a jövő farsangra.

— Drága volt, — sóhajt az atyus, de vigasztalódik, hogy nem lesz több az évben s meglegedetten gondol arra, hogy most a böjti napokat élvezi. Arra nem számít a jámbor, hogy holmi „böjti mulatság” címen is szokás merényletet intézni az eladó lánnyal megáldott békés családapák erszénye ellen. De hát ki is gondolna arra, hogy a kántoréknál megtörténik az a veszedelmes lefolyású uzsonna, ahol egyhangulag elhatározzatik „zártkörű hangverseny” rendezése. Mert hát a fiatalság nem azért fiatalság, hogy böjtöljön, hanem hogy mulasson! Aztán ebben semmi sincs, ilyen szolid mulatság böjtben is megjárja, különösen ha még hozzá az jótékony-célú mulatság. Diktum, faktum, deliberatum: hangverseny lesz, mégpedig nagyszerű. A Mimike zongorázik, Ugri Laci hegedül, a kántorné leánya meg élénke a „Repülj fecském”-et.

hogy felébredjenek. Először is a nemzet törli széjjel bilincset, aztán a népnek nyújtja oda kezét, hogy már most együtt tegyék szabaddá a hazát is. És szabaddá tették azt is!

Az oroszánrészt e napon végezték. Nézd, hogy rohan az ifjuság, lefoglalja a sajtót és kinyomatja a „Talpra Magyar”-t. Nézd, hogy bontja ki a zászlót, szabadságdalt zeng ajaka, melodiáját az egyenlőség és testvériség sugallja. Nézd, mint rohan már Budára fel, s hozza vállain le Tánicsot . . . És egész Pest, hogy nyújt Corvin ősi várának testvéri kezét, a Duna mindkét oldalán, hogy örül és zajong a kokárdákkal ékesített tömeg . . . És a a miképp az utca színe egy ragyogó fénytenger, és a miképp e fénytenger megfürdik a szöke Duna tovaömpölgő hullámaiban: épp oly ragyogó piros az ember-tömeg kedélye és épp oly hullámzó fényben tükrözi vissza a hangulatot az utcai zaj.

És mindez hogy történt. Erőszak nem dúlt, vér nem ömlött, tűz nem emésztett palota s konyhá fedeleit, nem lángolt a hazában a mámor pirja csak! Ez Isten csodája volt. Hisz a büszke Caesar szívét gyilkos tör e napon zuzza szét; a római reszpublikát pártviszály fergetege e napon bontja szét, Páris utcáin százak véreztek el, Bécs torlaszokat emel és nálunk egygyé szabaddá mégis e nap tette a pártos magyart. A Nyugotnak ránk zuduló vihara, az éjszaki csordának pusztításai, az önkénynek újra ránehezülő békői sem sorvaszthatták meg, még erősebbé tették őt, erősebbé annál a láncnál, mely már ismét husába mart.

Nagy idők, nagy napja! Szent Március! Ezért ünneplünk im' tégedet, mint legtisztább és legdrágább emléket a mul-

Hogyne volna tehát a semmi rosszat sem gyanító atyus meglepetve, mikor a lányával mindig egy véleményen levő mama egy komor böjti napon vészjósló mosolygós arccal áll eléje:

— Tugod-e mi az újság? — Hangverseny lesz a „nagy vendéglőben.”

— Dehogy? . . .

— Az ám. Mimit is fölkerítették, hogy zongorázzék.

— És? . . . — kérdi az atyus elszorult hangon.

— És? — Hát megígérte.

— Elég rosszul tette! — mordul föl az atyus, zsebeibe mélyesztve kezeit, mintha előre is protestálni akarna minden néven nevezendő megsarcollatás ellen.

— De kérlek, csak nem utasíthatja vissza, hiszen károsultak javára rendezik!

— Jól van, de azt előre megmondom . . .

— Nos?

— Előre megmondom, hogy én nem fizetek.

— Oh, hát csak ez a baj? hiszen akkor minden rendben van. De hát már hogy kellene fizetni? Mintha bizony az a hangverseny bál volna! Ruha nem kell, keztü nem kell, egy-szóval semmi sem kell. Mimike kijavítja a tavalyi ruháját, keztü, cipő megmaradt az ideai farsangról, nagyon jó lesz ám az, hiszen nem a ruhát bírálják ott meg, hanem a zongorajátékot.

A mamának illetén argumentumai következtében az atyus kénytelen belátni, hogy még se fog az a hangverseny olyan nagy veszedelemmel járni, mint a hogy ő gondolta s lassan-

tak nagy időinek. Szívünk egész hevével, lelkünk egész melegével várjuk jöttöt, midőn a tavaszodó évvel felkeressz bennünket. Mozlim nem szereti így Mekkáját, a tűzimádó nem így a nap sugarát, mint a hogy mi tégedet. Hisz te vagy világító oszlopunk, melynek fényénél egymásra ismerünk, hogy testvérek vagyunk. Aljas napi gondot és rut vizsályt feledjünk hát el! Egyenetlenkedés, gyűlölség maradjon el! És ha van is égő seb, mely fájó tüz-zel ég, egymásnak ölelő karjaival takarjuk azt el!

Jertek és ünnepeljük hát e biliucsbontó s láncötörő napot! Jertek a vérázattal földekre, a hősök sirjaira el és fonjatok ottan koszort! Az ébredező természet márciusi virágaiból fonjatok azt, arra a hantokra, mely nélkülök nem virult volna nektek, talán sohasem.

Hisz a vérázattal földeken már zöldülni kezd a fű, s a füvek között itt-ott kikeleti virág terem, — fonhattok ottan nyugodtan, hol vérpatakok ömlöttek egyszer alá.

Mert jó az Isten jót ad . . . Zöld fűvet a hazaáztatta földnek, dicső nyugalmat és a tavaszodó évvel friss virágot a nagy hősöknek.

Örök emlékezet március ünnepének! Balzsamirt a nagy sebnek, — jobb idők reményességét a szegény magyar nemzetnek!

Székely Áron.

A vármegye közgyűléséről.

(Folyt. és vége)

Mielőtt áttérnénk a febr. 28-án tartott közgyűlésnek lapunk mult számában még nem ösmertett fontosabb tárgyaira és azok elintézésének ösmertetésére — itt említjük föl, hogy Széll Kálmán kormányelnök 2844. M. E. számú leira-

kint szépen belenyugodott a Mimike szereplésébe, mert hát jól meggondolva a dolgot, nem is lett volna szép visszahúzódnia, ha már egyszer a károsultak javára szolgál a közreműködése.

Mimike pedig kapja a kótáját s szalad a kántorékhöz próbálni. Ugri Laci már régen ott nyakgatja a hegedűt, alig várva azt a boldog percet, hogy a Mimike játékát kísérhesse. Karmesterük is van. A kálvinista rektort kapták elő, aki hír szerint, nagyon ért — az orgonasíphoz; és így semmiféle előfeltétel sem hiányzik, hogy a hangverseny jól sikerüljön. A károsultak kétségkívül meg lesznek elégedve.

— Áldani fogják nagysádtokat, mint mentő angyalokat — bókol egy nagyon fekete haju fiatal ember, miután vörösre tapsolta tenyerét a jól sikerült zongorapróba után.

Mimike ugyan más körülmények között nem venné tudomásul ennek a barna ifjunak jelenlétét, mert valahol olyasvalamit hallott fölöle, hogy nem keresztény ritus szerint van megkeresztelve, de mivel nyilvános titok, hogy a „Holdsugár” című divatlapnak ő a vidéki levelezője, hát ez alkalommal mégis jónak látja, egy leereszkedő mosolylyal szerencsétlenni.

A titkos levelező megérti a mosolyt, azzal egy sarkfordulattal ott terem a kántorné leánya előtt s egész ünnepies komolysággal megvallja előtte abbéli meggyőződését, hogy a „Repülj fecském”-et még soha sem hallotta a nagyvendéglő terme oly művészien, mint ahogy a kisasszony fogja énekelni. Aztán, mint aki feladatának tökéletesen megfelelt, elsiet a „hangver-

tában tudatta Zemplén-vármegye közönségével is az ország új kormányának megalakulását s leiratában egyszersmind annak a várakozásának adott kifejezést, hogy úgy őt, mint miniszter-társait „a legkegyelmesebb ur Ofelsége bizalmából eléjük tűzött feladatok megoldásában” a vármegye közönsége, törvényes hatásköréhez képest, hazafias buzgalommal és erővel támogatni fogja.

E leirat kézhezvétele után a vármegye alispánja, a vármegye közönségétől nyert megbízatása szerint, üdvözlő fölirotat küldött az országos új kormány elnökéhez, Széll Kálmán öccsiájához. A fölirot teljes szövegében, melyet Thúránsszky László tb. főjegyző s I. aljegyző fogalmazott, így szól:

Nagyméltóságú Miniszterelnök ur!
Kegyelmes Uram!

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága a f. évi február hó 28-án tartott rendes évnegyed közgyűlésében hozott határozatával megbízott, hogy a parlamentünkben közel hat hónapig dult viharokból történt szerencsés kibontakozás és a béke helyreállítása körül szerzett érdemeiért, miniszterelnökké történt kinevezése alkalmából, Nagyméltóságodat és az új kormányt vármegyénk törvényhatósága nevében és részéről üdvözöljem.

Most, amidőn Nagyméltóságod és miniszter-társai kormányra lépéséről a vármegye közönségét Nagyméltóságod f. évi febr. hó 26-án 2844. sz. alatt kelt kegyes intézvénnyel hivatalosan is értesíteni méltóztatott, — örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy Nagyméltóságod személyében azt a kiváló férfit, kit a mi alkotmányos szellemű szeretett Királyunk Ofelsége a parlamentünkben lefolyt — Nagyméltóságod saját szavait idézve — *áldatlan ádáz harc* megszüntetésére, államkormányzatunk vihartépett hajójának a béke szélesenedés kikötőjébe vezetésére, mint leghivatottabbat kiválasztani és legkegyelmesebben megbízni méltóztatott, kormányunk elnöki székében melegen üdvözölhessem.

Némán, türelemmel várta népünk, az ő kiszámíthatatlan kárával és veszélyére folytatott parlamenti harc kimenetelét, — bizva alkotmányos királyunk bölcsességében és alkotmány szerzetében; bizva abban, hogy a Felséges ur, mint mindig, e súlyos körülmények között is etalálja a helyes irányt és meg fogja tudni választani azt az általános közszereteten álló egyént, aki ezredéves alkotmányunkat a megteremtett válságos helyzetből sértetlenül fogja kimenteni — és kormányzatunkat a nemzet javára, boldogítására tovább vezetni.

Megtörtént! És a nemzet bizalommal telt reménynyel néz jobb jövője elé.

Vezérelje Nagyméltóságodat és miniszter-társait legkegyelmesebb urunk, Ofelsége bizalmából eléjük tűzött nemzetboldogító magasztos feladataik megoldásában a magyarok Istene! És legyen Nagyméltóságod arról meggyőződve, hogy ebben az irányban kifejtendő működésében vármegyénk közönsége, törvényes hatásköréhez képest, hazafias buzgalommal és erélylyel fogja támogatni.

Fogadja Nagyméltóságod hazafias tiszteletünket.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1899. márc. 5-én.
Matolai Etele s. k.,
alispán.

seny ügyében, lévén ő is egyik tagja a rendező hármás bizottságnak.

De ez alatt az otthon maradt mama sem pihen ám. Ő is „hangverseny ügyben” munkálkodik. Előszedi a legújabb divatlapokat s kinézi belőlük a legelegánsabb formát, aztán felkutatja a Mimike tavalyi ruháját s fejtörve vizsgálja, hogy át lehetne-e alakítani. Haj! boldog emlékek, melyeket fölelevenít az a báli ruha. Akkor még Mimike egy egész esztendővel fiatalabb volt s milyen reményeket keltően udvarolt neki a főszolgabíró öcsese! De hát esalffa volt az átkozott, azóta ügyvéd lett s elvette a tisztartó leányát, Mimikét meg elfelejtette a tavalyi farsanggal együtt. Bizony akkor senki sem hitte volna, még a mama sem, hogy abban az összetépett ruhában zongorázni is fog Mimike a károsultak javára.

A mamát bánatos merengéséből Mimike ébreszti fel. Megjött a kótával együtt. Hanem azt a kótát úgy csapja a zongorára, hogy az egész szoba visszhangzik tőle, aztán csak leborul az asztalra és sir, sir, de olyan keservesen, hogy alig győzi felitatni könnyeit keskenyével.

— Nem fogok játszani, nem megyek a hangversenybe; — kiált dacos, fuldokló hangon.

— Az istenért, mi történt? — kérdi a mama kétségbeesve — nem sikerült a próba? — Nem azért, hanem én azt a rongyot nem veszem magamra — szól rámutatva a boldog emlékü farsangi ruhára, mely az asztalon szétszedve vár az átalakító kezek művészetére.

— Miért ne vennéd, hiszen átalakítjuk, hogy senki sem ismer rá.

— Nem, nem és nem veszem magamra.

A közgyűlésben érkezett ministeri leiratok ösmertetését, mely leiratok lapunk „Hivatalos Rész”-ében ugyis kiadatnak, itten mellőzve, — megemlítjük, hogy Kis- és N.-Czigánd községek ama folyamodása ellen, melyben kérték, hogy a regálékártalanítás alkalmából keletkezett kötményezett kötvényük közforgalmu kötvénnyel kicseréltet-hessék, a Közgyűlés nehézséget ugyan nem támasztott; de mert a kötvény tulajdonjoga nem tisztázott: megbízott, illetve följogosított az alispán, hogy az ide vonatkozó iratokat a kir-pénzügyigazgatóságtól kérje át és a határozatokat így kiegészítve terjeszse föl a pénzügyi kir-ministerhez.

A Kir.-Helmec város képviselőtestülete részéről benyújtott határozat, mely a kaszinó és vele kapcsolatos helyiségek építése alkalmából örök áron megvett belsőség jogügyletét tárgyalja, jóváhagyott ugyan, hanem a város elüljárósága arra a kérdésre nézve, hogy a vendéglő bérbe-adásánál a versenytárgyalás módját miért mellőzte: fölvilágosító jelentéstételre köteleztetett.

Kis-Czigánd község képviselőtestületének birtokelkülönítés céljából hozott határozata, újabb nyomozat foganatosítása végett, a járás főszolgabírájának visszaadott.

A tokaji Kereszt-koresma mellett fekvő kőbánya ügyében a város és a vármegye kiküldöttje részéről fölvett és bemutatott jegyzőkönyvi egyezség — tekintettel arra, hogy a szóban levő kőbányát a vármegye 1850. óta háborítatlanul használja — újabb egyezkedés céljából a járás főszolgabírájának visszaadott.

A tokaji vásárjogbérletnek versenytárgyalás utján történt hasznosítása alkalmából beadott felebezést a Reiszmann-féle ajánlat javára döntötte el a Közgyűlés.

A közigazgatási letétek 1898. évi kamataiból képződött rendelkezési alap fölhasználásával a vármegyei központi-segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet részére — a küldöttégi javaslat szem-előtt tartásával — a rendelkezésre állott 935 ftból 885 ftnyi segedelem, illetve jutalom szavaztatott meg.

Végezetül a főszámvevő terjesztette elő határozati javaslatát a felülvizsgált községi költségvetések és számadások tárgyában, mely határozati javaslatok elfogadásával jóváhagyattak, Szerencs nagyközség, a csanálói és az erdőhorvati körjegyzőségeknek 1898. évi pót-, Tolcsa M.-Zombor, O.-Liszka, továbbá a legényei, a bélyi, a n.-toronyai, a czir.-bélai, a csebinyei, a n.-dobrai, az e.-horvátii, izb.-radványi, géresi és a kövesdi körjegyzőségek, ugyszintén Cselej kis község 1899. évi alapkölségvetései, a számvevőségjavaslatához mérten jóváhagyattak: Lúcz, S.-A.-Ujhely, O.-Liszka és Tarczal nagyközségek 1897. évi T.-Szada 1898. évi — Boly, Hardicsa, Kazsu, N.-Kázmér, Kolbása, Kiszte és Mihályi kis községek 1894—97. évi, ugyszintén a nátafalusi, csanálói, perbenyiki, csebinyei, ublyai, n.-azari, ulicsi, n.-géresi és a velejtei körjegyzőségeknek 94—97. évi számadásai a számvevőség javaslatának elfogadásával záradékol-tattak.

Ezek során a közgyűlés a késő esteli órákban véget ért.

Én ebben a toldott-foldott kosztümben zongorázok, mikor a kántorlány vadonat új ruhában énekl a „Repülj feekém”-et? — Nem soha!

— Tehát új ruhája lesz? — kérdi a mama felköltött kíváncsisággal.

— Uj — felel Mimike, még mindig szepge — hatvan forintot új ruha!

A mamát is komoly gondolkozásba ejti a dolgoknak ilyen hirtelen fordulata. A „hatvan forintot új ruha” folytonosan fülebe cseng, bántón, kihívón, de legkivált, mikor arra a „toldott-foldott kosztümr” tekint. Hosszan, elkeseredett gyölölettel néz rá egy darabig, aztán oda megy az asztalhoz, hirtelen összgyüri egy csomóba, ha még egyszer annyi darabra volna is szedve és visszadobja a szekrénybe, ahonnan elővette.

— Hadd el Mimikém, ha ők új ruhát csinálnak, hála istennek, mi is kiadhatunk még hatvan forintot, azért nem leszünk szegényebbek.

Minthogy pedig az atyus előreláthatóan épen homlokegyenest ellenkező álláspontot foglal el ezzel a véleménynyel szemben, a mama egy pár meggyőző argumentummal fölfegyverkezve, tüstént megindul arról az ellenkező nézetéről letéríteni, ami persze utóljára is sikerül neki, habár az atyus teljes erejéből megkísérli érvényt szerezni a jogos ellentállásnak.

Tehát új ruhája lesz Mimikének is. Hadd egye az irigység a kántornét, ha látja, hogy Miminek is csak úgy telik, mint az ő drága leányának. Aztán így mindjárt nagyobb lesz a hatás is, hiszen abban az ócska ruhában egész komédia lett volna az a szegény leány, ha még olyan remekül zongorázott volna is.

És a készülődés kezdetét veszi. Mialatt

Vármegyei ügyek.

A főispán-kérdéshez. Molnár István főispán holnap a reggeli vonattal Budapestre utazik, hogy a politikai viszonyok új mandátáriusa előtt hivatalos állását rendelkezésre bocsássa. — A kishitűek kis csoportja Ézsau ismeretes hangján kísérik ez utjában őt és kérvetik, hogy *mindent* kövessen el állásától való fölmentése érdekében. — A szabadelvűpárt vezető egyéniségei, a visszakerült disszidensek, karöltve Apponyi gróf politikai elvártaival, s a függetlenségi eszmék igazi bajnokaiból többen, nagyon sokan pedig demonstrative kérik őt, hogy ne tegyen *semmit* hivatalos állásától való fölmentése érdekében. — Ki a szabadság hajnalán karddal kezében, később is, midőn fátynol borult a multra, sok-sok éven át becsületes hű munkása volt a sokaktól üzleti célokra kihasznált szép haza politikai szabadságának felépítésében; ki tisztességes rendet teremtett a rendtelenségben; kinek ajtaja előtt egyformán nyert beboosáttatást gazdag és szegény; ki másokért mindent tett, magáért semmit s ezért soha senkinek semmivel lekötölezve nem volt, de aki különben is senkitől semmiféle dieséretre nem szorult: a hazafias erény és érdem mintaképét kérve-kéri egy széles baráti kör is, melynek ő sok éven át középpontja és Nesztora, hogy ne tegyen *semmit* állásától való felmentése érdekében!

A közigazgatási bizottság. Molnár István főispán előlülése mellett, f. hó 8-án tartotta rendes havi ülését. Az alispánnak a szak-előadók jelentéséből szerkesztett és a közigazg. egyes ágazatai körül a múlt évben szerzett tapasztalatokat magában foglaló ugynevezett éves jelentése, mely a miniszterelnökséghez fog fölterjesztetni, átvétetvén, — olvastatott az alispánnak a közigazgatás február havi állapotáról szóló jelentése, melyből fölemlítjük, hogy a múlt hó folyamán Amerikába kivándorolt a vármegyéből 87, visszajött 14 egyén. — *Darányi* földmivelésügyi kir. minster, arra az üdvözlő feliratra, melyet múlt havi üléséről juttatott hozzá a közig. bizottság, őszinte köszönettel válaszolt. — Főszámvevő jelentvén, hogy az utadói címén kint levő 36,696 ft 22 kr. hátralékból 4077 ft 39 kr. pedig utátkelesí hozzájárulások címén a községek házi pénztárainál van kint: ugy ezeknek a köztartozásoknak, mint az egyéb utadói hátralékok behajtható részének biztosítására, illetve beszolgáltatására, nemkülönben az 1898. év folyamán természetbeli közmunkával teljesíteni kellett utadótartozások leszárolására és bemutatására végső határnapul a f. hó utolsó napja tüzetett ki. E határidőnek ömlta és eredménytelenség esetén a mulasztó járási tisztviselők és hanyag községi elüljárók kölségére, az elmulasztottak helyrehozása céljából, a központból fognak egyes tisztviselők a járásokba és községekbe kiküldetni. — Az *Abara, N.-Kázmér* és *Pazdics* székhelyely működő állami anyakönyvi hivatalokat a belügyminister be-

Folytatás az I. mellékleten.

Mimike a zongorán gyakorolja magát, a kisváros legügyesebb „nőszabása” ott esettegetti ollóját az ebédlöben, térdig gázolva a dirib-darabra szabott drága szövetben és a mama szorgos sürgetései következtében el is készül ideje korán a pompás ruha. Hanem hát ahhoz persze most már valóságos lehetetlenség ócska keztyűt huzni, meg aztán cipő is új kell, ha már ruha van. Erről ismét meg kell az atyust győzni alaposan.

— Hiszen azt mondtátok, hogy jó lesz a régi is, — fakadt ki a türelmes férfiú.

— Lehetetlenség, inkább ne is lépjen föl Mimike.

— No hát ne lépjen.

— De gondold meg kérlek, mit mondanának, ha még azt a csekély áldozatot sem hoznánk meg a károsultak javára?

Az atyus kénytelen ráhagyni, hogy az új cipő okvetlenül szükséges a károsultak javára s abban a reményben ki is surja az árát, hogy ez az utolsó követelés ezen a címen.

Mikor aztán eljön a nevezetes hangverseny napja, van alkalma meggyőződni, hogy alaposan csalódott. A titkos levelező és hangverseny rendező barna ifju beállit hozzá, egy csomó hangverseny-jegyet hozva, azal a megjegyzéssel, hogy „felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.”

A tönkre zaklatott családő zsebébe nyul s egy keserveset sóhajtvá, meglapult erszényéből kihalászva az utolsó összeget.

— Itt van barátom, most aztán akár rendezhetnének egy másik hangversenyt az én javamra.

szünet
az er
anyak
vonul
a me
tes a
tessen
hogy
Mraz
minis
javul
gyott
a fel
egyén
kolát
azt is
kölsz
seged
abara
smín
iskol
más
ség
gel,
gyes
tész
épité
dig
árvas
hátrá
hat.
nak,
kon,
forga
pótk
tésér
vége
niste
zuzó
évi
lalás
jó ka
gyel
uj át
közö
pítés
tárgy
ügy
köza
havi
letet

Mihá
Csul
egyé
beny
terje
tos
lás
11 ó
pán

váro
rend
leté
val,
Köz
téke
páj
tisz
A pá
már
Hiva

hogy
illet
hó
az e
igy a
lás
latol
meg
küld

f. hó
hért
101.
erőre
szah

ház
már
Felv
szese
tatot
6; K
Ápol
1178
Schö

szüntetvén, intézkedett a köz. bizottság, hogy az említett székhelyekről a segédjegyzők, mint anyakönyvvezetők a körjegyzőség székhelyére vonuljanak be, egyszersmind intézkedett, hogy a megszüntetett, illetve feleslegessé vált helyettes anyakönyvvezetők eme tisztjeiktől fölmentessenek. — Itt említjük föl azt a változást is, hogy a minyóezi anyakönyvi kerület székhelyét *Mrazócz* községbe helyezte át a belügyi kir. minister. — A közegészségi állapot annyiban javult, hogy az influenza ereje nagyon alább hagyott. — A kir. törvényszéki ker. fogházban volt a februáriusi létszám: 257, ebben elítelt: 226 egyén. — A kir. tanfelügyelő a mádi állami iskolát és kisdudóvot személyesen meglátogatván, azt is, ezt is rendben találta. — Iskolaépítés költségére, a közmívelődési alapból kifizetendő segedelemképpen, megszavazott a bizottság az abarai ev. ref. hitközségnek 500 fto s egyszersmind újra felirt a ministerhez, hogy az abarai iskolához államsegéllyel rendszeresíteni kért második tanítói állomást, melyre a hitközség anyagi erejét meghaladó áldozatkészséggel, alapítványt is tett, mielőbb létesíteni kegyeskedjék. — A kis-azari ev. ref. iskola építésére 400 ftnyi, a kis-ráskai ev. ref. iskola építési költségeinek részben való fődözésére pedig 100 ftnyi segedelmet szavazott meg. — Az árvaszéknek február hó 12-én március 1-én átjött hátráléka: 232 ügydarab. — Az állami és törv. hat. közutak, dacára a rendkívül enyhe időjárásnak, jól teletek, csak azok a közútszakaszokon, melyeket a szerencsi cukorgyár nyersrépa forgalma erősen megviselt, válik szükségessé a pótkavicsolás. A homonnai Laborcz-híd újjáépítésének tervezete és műszaki iratai jóváhagyás végett fölküldettek a kereskedelemügyi kir. ministerhez. A terezi állami kőbánya- és kőzuzótelep már kiszolgáltatta a közutakra mult évi hátrálékát. — *Andrássy Sándor* gróf fölszólalására a homonna-udvai közútszakaszhoz jó karba hozatalára a kir. állam ép. hivatal figyelme fölhevítet. — A *Majoróczka* községben új áteresz, a *M-Laborcz* és *Vidrány* községek között a Vidrányka patakán átvezető hid újjáépítése iránt benyújtott költségvetések a versenyterjesztés alapján elfogadattak. A kir. pénzügyigazgató jelentéséből fölmentjük, hogy a községek februáriusi befizetése a mult év febr. havi lerovásához mérten 14.000 ftnyi kevesebbet mutat.

Végezetül fölmentjük, hogy Mihalócsik Mihály petróci, Nyárjas Ignác sz.-ujfalusi és Csuli Mihály izb.-radványi lakos hadkötelek egyéneknek kivételének megengedéseért benyújtott folyamodásait pártoló véleménynyel terjesztettek föl a honv. ügyi kir. ministerhez. Az ülés — pedig a *Kádár* Mihály vm. útbiztos hosszú felelővételének felolvasása és tárgyalása is igénybe vett pár negyed órát — d. e. 9-től 11 óráig tartott s az ülésteremből távozó főispán elítélésével végződött.

Sátoralja-Ujhely rendezett tanácsú város! A belügyi kir. minister S.-A.-Ujhely rendezett tanácsú város szervezési szabályrendeletét, az ellene beadott felelővétel elutasításával, jóváhagyván és megerősítvén, a tisztválasztó Közgyűlés egybehívása s megfelelő további intézkedés céljából f. hó 9-én a vármegye alispánjához leküldötte. A rendezett tanácsú város tisztválasztó Közgyűlése f. hó 24-ére tüzetett ki. A pályázati folyamodások beadásának határnapja: márc. 23. A pályázati hirdetmények mai számunk *Hivatalos Rész*-ében olvashatók.

Népszámlálás 1900-ban. Tudvalevő, hogy a törvény a népszámlálást minden tizedik, illetve a 0 számmal végződő években január hó 1-én, a kir. statisztikai hivatal vezetése alatt, az egész országban egyszerre rendeli el. Az így az 1900. január hó 1-én megtartandó népszámlálás előkészítésére már megkezdődtek a munkálatok a kir. statisztikai hivatalban és az ahhoz megkiváncsolt nyomtatványok nemsokára szétküldetnek az egyes községekbe.

Visszahelyezés. A vármegye alispánja f. hó 8-án kiadott határozatával, *Korchma* Menyhért agárdi körjegyzőt, az 1886. évi XXII. t. c. 101. §-a értelmében, a fegyelmi határozat jogerőre emelkedése után, körjegyzői állásába visszahelyezni rendelte.

Kimutatás a Zemplén-vármegyei közkórház 1899. évi január és febr. havi betegforgalmáról. Maradt jan. hó 34, febr. hó 45; — Felvételtett jan. 72, febr. 55; — Apóztatott összesen jan. 106, febr. 100; — Ezekből elbocsátott jan. 54, febr. 63; — Meghalt: jan. 7, febr. 6; — Kórházban visszamaradt jan. 45, febr. 31. — Apólati napok száma januárban 1415, febr.-ban 1178. — Kelt S.-A.-Ujhely, 1899. márc. hó 6-án. *Schön* Vilmos dr., kórházi igazgató.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. márc. 4-étől márc. 11-ig a) házasságot kötött: 1 pár; b) kihirdetett: 1 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt 15 esetben; d) elhalálozott: 7 egyén.

Néhány szó

a vidéki pénztintézetek reformjához.

Mád, március 9.

Thomán Dávid dr. urnak a „Zemplén“ mult heti számában ily cím alatt közzétett cikkelye arra indít, hogy ahhoz egynéhány megjegyzést fűzve, egyben a magam részéről is megtegyem a vidéki pénztintézetekre és ezek reformálására vonatkozó észrevételeimet.

Thomán ur valószínűleg az utóbbi idők sajnós eseményeinek, így a kis-czelli és újvidéki esetek behatása alatt oly sötét színben tünteti fel a vidéki pénztintézetek állapotát, mely ha a valóságnak tényleg megfelelne, siralmas képet nyújtana országunk közgazdasági viszonyairól. Ez impressziók alatt cikkelyének keretében bőségesen nyilvánított nagy aggodalmi egyszersmind arra ösztönzik *Thomán* urat, hogy a vidéki pénztintézetek szükséges reformálásánál figyelembe veendő irányelvekkel lépjen a nyilvánosság elé.

Nincs szerencsém *Thomán* urat ösmerhetni és így nincs is és nem is lehet okom és számdékom öt legtovábbról is megbántani: de tartozom az igazság, a száraz tényállásnak annak kijelentésével, hogy ez irányelvek legalább oly régiek, mint a pénztintézetek reformálására irányuló törekvés egyáltalában.

Evek óta, ha jól emlékszem, egy évtizednél is régebben, szaklapjaink hasábjain minduntalan hangoztatva lett annak szükségessége, de soha még e mozgalom oly valóban forrongásszerű mérvet nem öltött, mint most, midőn a napilapok mintegy állandó rovatban foglalkoznak vidéki pénztintézetekkel, mert erre okot szolgáltatott és táplálékot nyújtott azon bizonyos felette sajnós körülmény, mely utóbbi időben gyors egymásutánban egynéhányának összerokadását vonta maga után.

És sajtóságos, de a tapasztalás azt igazolja, hogy valahányszor valamely vidéki pénztintézetnél szabálytalanság nyomára jönnek — sajnós, hogy mostanában több ilyen eset fordult elő — megütik a dob, óriási láрма és valóságos hajszá keletkezik az összes vidéki pénztintézetek ellen. Az esetet rendszerint generalizálják és egynek bűnét hibául róják fel az összesnek.

Ezt tenni pedig nem lehet, de nem is szabad, mert ha még föl is tesszük, hogy az 1020 vidéki pénztintézet között van esetleg olyan is, melynek szénája nincs egészen rendben, melynek van esetleg leplezni és takargatni valója, de tárgyilagoss, elfogulatlan bírálatnál már csak még sem lehet az összes vidéki pénztintézeteket egy kalap alá vonva, valamennyire ugyanazt állítani.

Vidéki pénztintézetek jó részének egyes környék jólétének előmozdításában hitelviszonyainak és gazdasági fejlődésének emelése tekintetében oly elvitázhatatlan érdemei vannak, hogy igazságtalan, de egyszersmind fölülte méltánytalan is a vadhajtasókért, a fattyunövésekért elítélni mindannyit.

Más egyébtől eltekintve a legnagyobb vád, melylyel vidéki pénztintézeteket minduntalan illetik az, hogy valamennyinek aktivuma immobilis.

Tagadhatatlan, hogy ez állítás tényleg megfelel a valóságnak, de éppen oly helytelennek, mint igazságtalannak is tartom ezt a pénztintézetek hibájául felróni, mert ez nézetem szerint az intézeteken kívül eső és kizárólag országunk speciális gazdasági viszonyaiban gyökerező oly jelenség, mit máról holnapra a felszínről csak egyszerűen eltüntetni nem lehet.

Ha vidéki pénztintézetek ma azon álláspontra akarnának helyezkedni, hogy csakis oly kölcsönöket számítolnak le, melyek 3-4 havi lejáratuknál teljesen, vagy csak nagy részben is visszafizetessenek, ugy nézetem szerint valamennyien nyugodtan becsukhatnák a „boltot.“

De vajjon más államokban a kölcsönöknek csak az utóbbi fajtát ösmerik-e? Lehet, sőt valószínű, hogy nálunk aránylag több a törlesztéses kölcsön, mint másutt, de a mi kereskedelmünk még nem is oly kifejtett, mint más államokban, amelyekhez viszonyítva mi par excellence mezőgazdasági állam is vagyunk.

E körülmények változásával korántsem akarom azon nézetet védeni, mintha ez felmentene bennünket preventív intézkedésektől, csupán plausibilis akartam tenni, hogy nem arról van és lehet egyáltalában szó, miszerint ezen gazdasági viszonyainkban gyökerező bajt egyszers megszüntessük, hanem igenis oly módot kell keresni, mely a meglévő körülmények mellett

is védőbástyául szolgáljon pénztintézeteknek egyes eshetőségekkel szemben.

Hogy azonban valahogy a fentiek után félre ne értessem, sietek az érem másik oldalát is nézve, kijelenteni, miszerint részéről is kifogásolandónak tartom, ha egyes pénztintézetek saját és a náluk elhelyezett tőkéknek jelentékeny részét az okszerinél és a viszonyaihoz mért megengedettnél nagyobb összegű és hosszabb lejáratú kölcsönökbe fektetik. Ezt egy körültekintő ovatossággal működő pénztintézet tenni sohasem fogja. Annál inkább elítélendő, ha egy pénztintézet hatáskörébe legtávolabbról sem tartozó vállalatokkal foglalkozva, abba nagyobb és oly tőkét helyez, melyeket mozgósítani bizony nem egykönnyen lehet. A tapasztalás is azt bizonyítja, hogy a hányzor és a hol még fenakadás történt — visszaélésektől természetesen eltekintve — legtöbbször ily körülményre volt az visszavezethető.

Helytelenítendő az is, hogy vannak pénztintézetek, melyek a főszűlt a nagy osztalék kiszolgáltatására helyezik és nincsenek tekintettel tartalékaik lehető bőséges gyarapítására. Pedig a míg a tartalékhoz csatolt összegek is egyrészt vagyonát képezik a részvényeseknek, addig másrészt nagy tartalékok csak hozzájárulhatnak az intézet biztosságának és így jó hírnevének emeléséhez.

Sok intézet azonban, ha meg is van náluk azon dicseendő, de legelső sorban a saját maguk jól felfogott érdekében lévő üdvös törekvés, hogy évi nyereségük tekintélyes részét tartalékaikhoz csatolják, azt véleményem szerint, nem kezelik megfelelő módon, amennyiben az oda fordított összegeket szintén csak az üzletbe: váltókba és egyéb kölcsönökbe fektetik. A tartaléktőkéknek ily módon való kezelése pedig, nézetem szerint, nem felel meg teljesen rendelkezésének és nagyon kívánatos lenne, hogy azt, vagy annak legalább is egy részét állampapírokba, vagy más föltétlen biztosságú és könnyen mozgósítható értékekbe helyezték.

Osszegezve tehát az általam elmondottakat ismétlem, hogy helytelennek tartom egyesekért elítélni az összes, de viszont a magam részéről is ugy a nagyközönség, mint az intézetek saját érdekeinek megóvása szempontjából kívánatosnak vélem a sok tekintetben leendő reformálást.

Hogy ez megvalósítható legyen megpendítettük egy országos kongresszus megtartásának eszméjét. Az eszme visszhangra talált mindenfelé, mert mindenütt tudatával bírnak annak, hogy legfőbb ideje, miszerint a vidéki pénztintézetek, mint hatalmas közgazdasági faktorok, elvégre hallassák szavukat, nyilvánítsák a teendőkre nézve véleményeiket és foglaljanak határozott állást a mostani káros áramlat ellen és megtámadott reputációjuk megóvása érdekében, de egyszersmind a meglévő visszadások gyökeres orvoslására is törekedjenek.

E közgazdaságilag is óriási jelentőséggel bíró cél elérésére irányuló mozgalomunkhoz a főváros és a vidék legtekintélyesebb intézetei csatlakoztak ugy, hogy ma az eszme megvalósíthatása mintegy biztosnak mondható. — A megtartandó országos kongresszust egy már valószínűleg április hó első napjaira a fővárosba egybehívandó szűkebb körű értekezlet, szaktanácskozmány fogja megelőzni, melynek feladatát főleg a kongresszus elé terjesztendő tervezet, elaboratum kidolgozása képezendi.

Megragadtam és alkalmat arra, hogy így mindezeket könnyű uton tudassam azokkal, kiket illet és érdekel.

Watterschneider Miksa,
takarékpénztári ügyvivő titkár.

Hírek a nagyvilágból.

Az abruzzói herceg, az olasz király fia, máj. 10-én indul el régóta tervezett északsarki útjára.

Olaszország a kínai birodalomhoz tartozó San-Mun tengeröblöt hatalmába vette.

Faure leánya, a most elhalt köztársasági elnök leánya, a szép *Lucie* kisasszony, annyira a szívére vette édes atyjának hirtelen halálát, hogy apáca sorsra határozta el magát s már legközelebb kolostorba vonul vissza.

Légberöpült löporraktár. Franciaországban, a *Toulon* város mellett volt löporraktár f. hó 6-án, korán reggel, valószínű hogy anarkista merénylet következtében, löpöröpült. A házak mind romba dőltek és a raktár körül szolgálatban volt katonák közül 54 elpusztult. A raktárban 50.000 kilogram fekete löpor, melint és dinamit volt.

Új üstökös. A csillagvizsgálók új üstökösöt fedeztek föl; minálunk a délnyugati égen látható s kilenc óra után pár perccel megy le.

szüntetvén, intézkedett a köz. bizottság, hogy az említett székhelyekről a segédjegyzők, mint anyakönyvvezetők a körjegyzőség székhelyére vonuljanak be, egyszersmind intézkedett, hogy a megszüntetett, illetve feleslegessé vált helyettes anyakönyvvezetők eme tisztjeiktől fölmentessenek. — Itt említjük föl azt a változást is, hogy a minyóci anyakönyvi kerület székhelyét *Mrazócz* községbe helyezte át a belügyi kir. minister. — A közegészségi állapot annyiban javult, hogy az influenza ereje nagyon alább hagyott. — A kir. törvényszéki ker. fogházban volt a februáriusi létszám: 257, ebben elítelt: 226 egyén. — A kir. tanfelügyelő a mádi állami iskolát és kisdudóvót személyesen meglátogatván, azt is, ezt is rendben találta. — Iskolaépítés költségére, a közmívelődési alapról kifizetendő segedelemképpen, megszavazott a bizottság az abarai ev. ref. hitközségnek 500 főt az egyszersmind újra felirt a ministerhez, hogy az abarai iskolához államsegéllyel rendszeresíteni kért második tanítói állomást, melyre a hitközség anyagi erejét meghaladó áldozatkészséggel, alapítványt is tett, mielőbb létesíteni kegyeskedjék. — A kis-azari ev. ref. iskola építésére 400 ftnyi, a kis-ráskai ev. ref. iskola építési költségeinek részben való fődözésére pedig 100 ftnyi segédelmet szavazott meg. — Az árvaszéknek február hó 11-én március hó 1-én átjött hátráléka: 232 ügdarab. — Az állami és törv. hat. közutak, dacára a rendkívül enyhe időjárásnak, jól teleltek, csak azokon a közutakazon, melyeket a szerencsi cukorgyár nyersrépa forgalma erősen megviselt, válik szükségessé a pótkavicsolás. A honnani Laborcz-híd újjáépítésének tervezete és műszaki iratai jóváhagyás végett fölküldtek a kereskedelemügyi kir. ministerhez. A tarczali állami kőbánya- és kőzúzótelep már kiszolgáltatta a közutakra mult évi hátrálékát. — *Andrássy Sándor* gróf fölszólalására a honnani-udvai közutakaszaknak jó karba hozatalára a kir. állam ép. hivatal figyelme fölhevítet. — A *Majoróczka* községben új áteresz, a *M-Laborcz* és *Vidrány* községek között a Vidrányka patakán átvezető hid újjáépítése iránt benyújtott költségvetések a versenytárgyalás alapjául elfogadtattak. A kir. pénzügyigazgató jelentéséből fölemlítjük, hogy a közadók februáriusi befizetése a mult év febr. havi lerovásához mérten 14.000 ftnyi kevesebbet mutat.

Végezetül fölemlítjük, hogy *Mihalócsik Mihály* petróci, *Nyárjas Ignác* sz.-ujfalusi és *Csulí Mihály* izb.-radványi lakos hadköteles egyéneknek kivételése nőül megengedéseért benyújtott folyamodásaik pártoló véleménynyel terjesztettek föl a honv. ügyi kir. ministerhez. Az ülés — pedig a *Kádár Mihály* vm. útbiztos hosszú felelővételének felolvasása és tárgyalása is igénybe vett pár negyed órát — d. e. 9-től 11 óráig tartott s az üléssteremből távozó főispán éltetésével végződött.

Sátorlaja-Ujhely rendezett tanácsú város! A belügyi kir. minister S.-A.-Ujhely rendezett tanácsú város szervezési szabályrendeletét, az ellene beadott felelővétel elutasításával, jóváhagyván és megerősítvén, a tisztválasztó Közgylés egybehívása s megfelelő további intézkedés céljából f. hó 9-én a vármegye alispánjához leküldötte. A rendezett tanácsú város tisztválasztó Közgylése f. hó 24-ére tüzetett ki. A pályázati folyamodások beadásának határnapja: márc. 23. A pályázati hirdetmények mai számunk *Hivatalos Rész*-ében olvashatók.

Népszámlálás 1900-ban. Tudvalevő, hogy a törvény a népszámlálást minden tízedik, illetve a 0 számmal végződő években január hó 1-én, a kir. statisztikai hivatal vezetése alatt, az egész országban egyszerre rendeli el. Az így az 1900. január hó 1-én megtartandó népszámlálás előkészítésére már megkezdődtek a munkálatok a kir. statisztikai hivatalban és az ahhoz megkivántató nyomtatványok nemsokára szétküldetnek az egyes községekbe.

Visszahelyezés. A vármegye alispánja f. hó 8-án kiadott határozatával, *Korchma* Menyhért ágárdi körjegyzőt, az 1886. évi XXII. t. c. 101. §-a értelmében, a fegyelmi határozat jogerőre emelkedése után, körjegyzői állásába visszahelyezni rendelte.

Kimutatás a Zemplén-vármegyei közkórház 1899. évi január és febr. havi betegforgalmáról. Maradt jan. hó 34, febr. hó 45; — Felvételtett jan. 72, febr. 55; — Apoltattott összesen jan. 106, febr. 100; — Ezekből elbocsátottatott jan. 54, febr. 63; — Meghalt: jan. 7, febr. 6; Kórházban visszamaradt jan. 45, febr. 31. — Apolási napok száma januárban 1415, febr.-ban 1178. — Kelt S.-A.-Ujhely, 1899. márc. hó 6-án. *Schön Vilmos* dr., kórházi igazgató.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátorlaja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. márc. 4-étől márc. 11-ig a) házasságot kötött: 1 pár; b) kihirdetett: 1 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt 15 esetben; d) elhalálozott: 7 egyén.

Néhány szó

a vidéki pénztintézetek reformjához.

Mád, március 9.

Thomán Dávid dr. urnak a „Zemplén“ mult heti számában ily cím alatt közzétett cikkelye arra indít, hogy ahhoz egynéhány megjegyzést fűzve, egyben a magam részéről is megtegyem a vidéki pénztintézetekre és ezek reformálására vonatkozó észrevételeimet.

Thomán ur valószínűleg az utóbbi idők sajnós eseményeinek, így a kis-zeleli és újvidéki esetek behatása alatt oly sötét színben tünteti fel a vidéki pénztintézetek állapotát, mely ha a valóságnak tényleg megfelelne, siralmas képet nyújtana országunk közgazdasági viszonyairól. Ez impressziók alatt cikkelyének keretében bőségesen nyilvánított nagy aggodalmi egyszersmind arra ösztönzik *Thomán* urat, hogy a vidéki pénztintézetek szükséges reformálásánál figyelembe veendő irányelvekkel lépjen a nyilvánosság elé.

Nincs szerencsém *Thomán* urat ösmerhetni és így nincs is és nem is lehet okom és számdékom őt legtovábból is megbántani; de tartozom az igazság, a száraz tényállásnak annak kijelentésével, hogy ez irányelvek legalább oly régiak, mint a pénztintézetek reformálására irányuló törekvés egyáltalában.

Evek óta, ha jól emlékszem, egy évtizednél is régebben, szaklapjaink hasábjain minduntalan hangoztatva lett annak szükségessége, de soha még e mozgalom oly valóban forrongásszerű merveket nem öltött, mint most, midőn a napilapok mintegy állandó rovatban foglalkoznak vidéki pénztintézetekkel, mert erre okot szolgáltatott és táplálékot nyújtott azon bizony felette sajnós körülmény, mely utóbbi időben gyors egymásutánban egynéhányanak összerokadását vonta maga után.

Es sajtóságos, de a tapasztalás azt igazolja, hogy valahányszor valamely vidéki pénztintézetnél szabálytalanság nyomára jönnek — sajnós, hogy mostanában több ily eset fordult elő — megütik a dobát, óriási lármát és valóságos hajszát keletkezik az összes vidéki pénztintézetek ellen. Az esetet rendszerint generalizálják és egynek büntet hibáit róják fel az összesnek.

Ezt tenni pedig nem lehet, de nem is szabad, mert ha még föl is tesszük, hogy az 1020 vidéki pénztintézet között van esetleg olyan is, melynek szénája nincs egészen rendben, melynek van esetleg leplezni és takargatni valója, de tárgyilagos, elfogulatlan bírálóknál már csak még sem lehet az összes vidéki pénztintézeteket egy kalap alá vonva, valamennyire ugyanazt állítani.

Vidéki pénztintézetek jó részének egyes környék jólétének előmozdításában hitelviszonyainak és gazdasági fejlődésének emelése tekintetében oly elvitázhatatlan érdemei vannak, hogy igazságtalan, de egyszersmind fölötte méltánytalan is a vadhajtásokért, a fattyunövésekért elítélni mindannyit.

Más egyébtől eltekintve a legnagyobb vád, melylyel vidéki pénztintézeteket minduntalan illetik az, hogy valamennyinek aktivuma immobilis.

Tagadhatatlan, hogy ez állítás tényleg megfelel a valóságnak, de éppen oly helytelennek, mint igazságtalannak is tartom ezt a pénztintézetek hibájául felróni, mert ez nézetem szerint az intézeteken kívül eső és kizárólag országunk speciális gazdasági viszonyaiban gyökerező oly jelenség, mit máról holnapra a felszínről csak egyszerűen eltüntetni nem lehet.

Ha vidéki pénztintézetek ma azon állásponton akarnának helyezkedni, hogy csakis oly kölcsönöket számítsanak le, melyek 3-4 havi lejáratuknál teljesen, vagy csak nagy részben is visszafizetessenek, úgy nézetem szerint valamennyien nyugodtan becsukhatnák a „boltot.“

De vajon más államokban a kölcsönöknek csak az utóbbi fajtát ösmerik-e? Lehet, sőt valószínű, hogy nálunk aránylag több a törlesztéses kölcsön, mint másutt, de a mi kereskedelmünk még nem is oly kifejtett, mint más államokban, amelyekhez viszonyítva mi par excellence mezőgazdasági állam is vagyunk.

E körülmény vázolásával korántsem akarom azon nézetet védeni, mintha ez felmentene bennünket preventív intézkedésektől, csupán plausibilitás akartam tenni, hogy nem arról van és lehet egyáltalában szó, miszerint ezen, gazdasági viszonyainkban gyökerező bajt egyszersint megszüntessük, hanem igenis oly módot kell keresni, mely a meglévő körülmények mellett

is védőbástyául szolgáljon pénztintézeteknek egyes eshetőségekkel szemben.

Hogy azonban valahogy a fentiek után félre ne értessem, sietek az érem másik oldalát is nézve, kijelenteni, miszerint részéről is kifogásolandónak tartom, ha egyes pénztintézetek saját és a náluk elhelyezett tőkéknek jelentékeny részét az okszerűnél és a viszonyaihoz mért megengedettnél nagyobb összegű és hosszabb lejáratú kölcsönökbe fektetik. Ezt egy körültekintő óvatossággal működő pénztintézet tenni sohasem fogja. Annál inkább elítélendő, ha egy pénztintézet hatáskörébe legtávolabbról sem tartozó vállalatokkal foglalkozva, abba nagyobb és oly tőkét helyez, melyeket mozgósítani bizony nem egykönnyen lehet. A tapasztalás is azt bizonyítja, hogy a hányászor és a hol még fenakadás történt — visszaélésektől természetesen eltekintve — legtöbbször ily körülményre volt az visszavezethető.

Helytelenítendő az is, hogy vannak pénztintézetek, melyek a főszűrt a nagy osztalék kiszolgáltatására helyezik és nincsenek tekintettel tartalékaik lehető bőséges gyarapítására. Pedig a míg a tartalékhoz csatolt összegek is egyrészt vagyonát képezik a részvényeseknek, addig másrészt nagy tartalékok csak hozzájárulhatnak az intézet biztonságának és így jó hírnevének emeléséhez.

Sok intézet azonban, ha meg is van náluk azon diesérendő, de legelső sorban a saját maguk jól felfogott érdekében lévő üdvös törekvés, hogy évi nyereségük tekintélyes részét tartalékaikhoz csatolják, azt véleményem szerint, nem kezelik megfelelő módon, amennyiben az oda fordított összegeket szintén csak az üzletbe: váltókba és egyéb kölcsönökbe fektetik. A tartaléktőkéknek ily módon való kezelése pedig, nézetem szerint, nem felel meg teljesen rendelkezésének és nagyon kívánatos lenne, hogy azt, vagy annak legalább is egy részét állampapírokba, vagy más föltétlen biztonságú és könnyen mozgósítható értékekbe helyezték.

Osszegezve tehát az általam elmondottakat ismétlem, hogy helytelennek tartom egyesekért elítélni az összeset, de viszont a magam részéről is úgy a nagyközönség, mint az intézetek saját érdekeinek megóvása szempontjából kívánatosnak vélem a sok tekintetben leendő reformálást.

Hogy ez megvalósítható legyen megpendítettük egy országos kongresszus megtartásának eszméjét. Az eszme visszhangra talált mindenfelé, mert mindenütt tudatával bírnak annak, hogy legfőbb ideje, miszerint a vidéki pénztintézetek, mint hatalmas közgazdasági faktorok, elvégre hallassák szavukat, nyilvánítsák a teendőkre nézve véleményeiket és foglaljanak határozott állást a mostani káros áramlat ellen és megtámadott reputációjuk megóvása érdekében, de egyszersmind a meglévő visszaságok gyökeres orvoslására is törekedjenek.

E közgazdaságilag is óriási jelentőséggel bíró cél elérésére irányuló mozgalmunkhoz a főváros és a vidék legtekintélyesebb intézetei csatlakoztak úgy, hogy ma az eszme megvalósíthatása mintegy biztosnak mondható. — A megtartandó országos kongresszust egy már valószínűleg április hó első napjaira a fővárosba egybehívandó szűkebb körű értekezlet, szaktanácskozmány fogja megelőzni, melynek feladatát főleg a kongresszus elé terjesztendő tervezet, elaboratum kidolgozása képezi.

Megragadtam ez alkalmat arra, hogy így mindezeket könnyű uton tudassam azokkal, kiket illet és érdekel.

Wetterschneider Miksa,
takarékpénztári ügyvivő titkár.

Hirek a nagyvilágból.

Az abruzzói herceg, az olasz király fia, máj. 10-én indul el régóta tervezett északsarki útjára.

Olaszország a kínai birodalomhoz tartozó San-Mun tengeröblöt hatalmába vette.

Faure leánya, a most elhalt köztársasági elnök leánya, a szép *Lucie* kisasszony, annyira a szívére vette édes atyjának hirtelen halálát, hogy apáca sorsra határozta el magát s már legközelebb kolostorba vonul vissza.

Légberőpült löporraktár. Franciaországban, a *Toulon* város mellett volt löporraktár f. hó 6-án, korán reggel, valószínű hogy anarkista merénylet következtében, léghőrpült. A házak mind romba dőltek és a raktár körül szolgálatban volt katonák közül 54 elpusztult. A raktárban 50,000 kilogram fekete lőpor, melint és dinamit volt.

Új üstökös. A csillagvizsgálók új üstökös fedeztek föl; minálunk a délnyugati égen látható s kilenc óra után pár perccel megy le.

Hirek az országból.

II. Rákóczi Ferenc hamvai. Zemplén halhatatlan emlékü nagy szülöttjének II. Rákóczi Ferenc fejedelemnek, kinek neve aranybetűvel van beírva a történelem könyvébe — és édes anyjának Zrínyi Ilonának hamvai Konstantinápolyban, a galatai róm. kat. templomban nyugszanak. Az országban már több helyen felvetették az eszmét, hogy e szent ereklyéket haza kellene szállítani. Most ismét a fővárosi tanárvilág körében indult meg mozgalom a nagy fejedelem földi maradványainak hazahozatalára. A napokban már írtak is a török fővárosban lakó hazánkfiának, Széchenyi Ödön gróf basának és a szultán főhadsegédének, hogy adjon tájékoztatást, vajjon a kegyeletes terv megvalósítható-e? A mozgalom vezetői a válasz beérkezése után szervezik a bizottságot, mely működését ki fogja terjeszteni az egész országra.

Hegedüs Sándor dr., kereskedelemügyi kir. miniszter, ki, mint tudják, a „Nemzet” c. politikai lapnak is belső dolgozója volt, midőn a szerkesztőség bucsulátogatását fogadta, az üdvözlő beszédre adott válaszában, többek között így szólott: „... ugyanazzal a tintacsepellel, a melyet tollunkba vesszünk, egy egész életet lehet bemooskolni és lehet érdemesség mellé tűzni. A legnagyobb felelősség nem a minisztereknél van és nem is más közéleti pályán, mert itt mindenki könnyen felelősségre vonható, hanem a legnagyobb felelősség a névtelen félisteneknél van. Rólatok, tisztelt barátaim, tudom, hogy a tollatokat sohasem használtátok az egyének megrontására vagy bemooskolására és sohasem fogom elfelejteni azt a kapesot, mely hozzátok fűz...

Bánffy Dezső báró m. kir. főudvarmester fia, Ferenc báró, Kolozsváron f. hó 8-án tartotta esküvőjét Petrichevich-Horváth Ida bárónéval.

Levelezés.

K.-Helmec, márc. 9.

Uj éneket zengek... Bodrogek urairól, kedvesek ök... nekem is...

„Zalán futása”-ból.

A mai materialisztikus kor egyik torzszülötte, a paraszt szocializmus, mely a hol felszínre kapott, fékvesztetten pusztított szellemet lelket, feldúlta az anyagi jólétet, bizalmat, erényt, közös tiszteletet, becsülést; ellentétbe hozta még a legforróbban összekötött kedélyeket és rokonzalmakat is és így befészkelte magát a társadalom alapjába, gyökerébe is, mint a filoxera a szőlő gyökereibe: ellenséggé tette az apát gyermekével és viszont a jó barátot barátjával, a rokonzó rokonával, gazdagot a szegénnyel, urat a szolgálóval, a földesurat jobbágyaival és viszont.

Fájó szívvel látta ezeket a Bodrogek intelligenciája a mult év telén, tavaszán s habár utolsó falat kenyérét is megosztá a szegényekkel, mégis zugulódást, elégedetlenséget látott mindenütt.

Ezeken a bajokon segitendők, az előkelő földesurak és az intelligencia vállvetett erővel, buzgósággal azon iparkodtak, hogy hasznos, üdvös és célirányos gyógyító szert alkalmazzanak és adjanak e betegség ellen. És így szervezték első sorban a hitelszövetkezeteket Mailáth József gróf kezdeményezése folytán, hogy midőn takarékosra vezetnek még a legszegényebb munkást is, ugyanakkor azokat magukhoz föl emelik, velük társaságba lépve bizalmasokká teszik és meggyőzik őket arról, hogy a nép jólétét, boldogságát nemcsak szívükön viselik, de azokat előmozdítani szívből óhajtkák; mint-hogy ök is csak akkor boldogok és megelégedettek, ha a községükbeliek is boldogok és megelégedettek, kikkel egy levegőt szívnak, egy földnek kenyérét eszik.

Ezek a hitelszövetkezetek a Bodrogekön — hál' istennek — ma már annyira el vannak terjedve, hogy alig van pár falu, mely nem részvényes.

Amde még ez nem elegendő.

Ösmeretes tény, hogy a női sziv az, mely ilyen és eme féktelen, zabolázatlan szenvedélyre és betegségre legkönnyebben és leghamarabb képes találni orvosságot, balszámot; ugyanazért csoportosultak össze a Bodrogek hölgyei is Mailáth Józsefné grófné vezérlete mellett és alakították meg maguk között a „Nőegyesület”-et.

Ennek a nőegyesületnek egyik legszebb, legnemesebb célja a szegény árvák, özvegyek, betegeskedőkön segiteni, őket istápolni. Így szegényeket most a karácsonyi ünnepek alatt 50 községben 263 családot és 349 egyedül állót 6 métermáza szalonnával, 311 fi- és női ruhával, 375 gyermekruhával, 490 horgolt kendővel, 105 nyakraalókendővel és 183 sapkával. Nem ösmernek e nők semmi fáradságot, buzgóságukkal a legnemesebb versenytést támasztják föl maguk között. (Eljének! Szerk.)

E két irányban munkáló buzgóság és tel-

jes odaadás megteremtői és fokozói Mailáth József gróf, a tapintatos, ügyes férfiú és áldott lelkű, nemesszívű felesége, Széchenyi Mária grófnő, kiket az Isten e szegény nép javára sokáig éltesse! mert ime az ő nemes jó szíveik találták meg ama félrevezetett szegény nép kebléhez, helyzetéhez, betegségéhez a vigasztaló, behegesztő balszámot: a jótékonyágot; és így a szomorúakat örvendezők, a búslakodókat elégedettekké, a tékozlókat avagy könnyen gondolkodókat takarékosakká változtatják és teszik és így visszaállítják a Bodrogekön a békét a nép és uraságok, a szegények és gazdagok, a parasztok és urak között, mely béke, hogy állandó legyen, mindenki szívből óhajtká.

Van a Bodrogekön egy kaszinó is, mely aligha kevesebb szerepre vállalkozott, midőn az megalakult, mint e fenti bármelyik intézmény.

Bodrogekön a társadalmi élet bizony már egészen szunnyadozó állapotban volt; ebből az ólomsúlyú álomból a kaszinó-egyesület megalakítása és szervezete már is fölrezengette. Kiváló elismerést érdemel ez egyesület létrejöttén Bencsik István, járásunk népszerű főszolgabírája, ki szerzője volt s most elttető lelke annak. Nagybán fozozza a társas életet és összehozza a kedélyeket, az embereket Sennye István báró, az egyesület elnöke.

Hogy azonban necsak pillanatnyi és látszólagos társalgás legyen köztünk, de hogy még jobban összeforranak a rokonézelmi kedélyek, hogy a középosztály, mely valaha fenntartója és kiváló oszlopa volt a társadalomnak és a nemzetnek e hazában — mondom, hogy ez a középosztály még jobban összetartson és egy sziv egy lélek legyen, hogy emez egyesületek necsak külön-külön működjenek a saját körükben, de egyesüljenek egészen: társas tea-esték, felolvasások, mulattatások stb. tartására adta meg az eszmét Révy G. Viktor, a Tiszaszabályozó-Társulat főmérnök-igazgatója, kinek ez az életrevaló szép magasztos eszméje villámhatással birt és fényesen igazolta be a farsangon tartott 6 tea-est, hogy mennyire szükséges volt a társulás!

Es mily sok nemes, szent célu ügy beszélgetett meg és fog a közel jövőben üdvös hatást gyakorolni társadalmi téren. Ilyenek például az önkéntes tüzoltó-egyesület alapjára rendezendő műkedvelői színelőadások, mely eszmének a megpendítője Schuster Györgyné urnő, a necsak fáradhatatlan buzgalma, de költői lelkületű nőegyesületi tag.

Ilyen és hasonló üdvös társulások, egyesületek megvetik alapját a Bodrogekön a boldogságnak, megelégedésnek, békés szerető együttélésnek, megelégedésnek; így remélhető, hogy a félrevezetett jó nép kiábrándul a gonosz szocializmus eszméiből és urait úgy fogja szeretni éspedig bizalommal, mint a jó gyermek édes szüleit.

Vajha ez mielőbb bekövetkeznék és azt mondhatnók, hogy: a Bodrogek a régi Boldrogek lett!

Különfélék.

— **Királyi adományok.** Ófelsége, kabinet-irodája utján és főispánunk közbenjárásával Hvozdoevics Vince maskóci, Gorzó Bálint sámgögyi, Boinszky Antal ublyai és Csanda János felső-olsvai lelkészeknek 25—25 ftnyi, — Mihalic Péter nyágói, Fekete Lajos n.-kövesdi, Deszatinnyik György nechal-polyánkai, Jesztrebényi Kálmán v.-hosszumezői tanítóknak egyenként 15 ftnyi, — végül özv. Simsa Sándorné, szül. Damjanics Antónia zempléni lakosnak 15 ftnyi legkegyesebb adományt küldött.

— **Személyi hírek.** Dókus Ernő az ujhelyi kerület orsz. képviselője e hó 7-én Ujhelyben időzött. — Wollenhoffer Emil honv. ezredes, ezredparancsnok, Miskolczról a városunkban állomásozó zászlóalj legénységét s az altisztképző iskolát, f. hó 8-án és 9-én megvizsgálta.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter Matterny Gyula ujhelyi törvényszéki joggyakorlót a homonnai járásbíróshoz aljegyzővé kinevezte. — Freyler Kálmán kir. pénzügyőri biztost a sátoralja-ujhelyi pénz. ü. ig.-hoz ideiglenes minőségű p. ü.-ri főbiztosná nevezte ki a miniszter. — Linhardt Ödön a homonnai adóhivatalhoz díjtalan gyakorlóvá nevezetett ki.

— **Áthelyezések.** Földvári Árpád honvéd-százados Ujhelyből Eperjesre helyeztetett át. Tisztelt barátunk, úgy is mint kiváló katona, úgy is mint gavallér uri ember, előkelő, mindenkitől tisztelt és becsült pozíciót foglalt el társadalmunkban. Ezért távozása fölött ő szintén sajnálkozunk, amde vigasztaljuk magunkat azzal, hogy nem sokára „aranygallér”-ral tér vissza közibénk. — Az igazságügyminiszter Kasztriner László dr. homonnai járásbíróshoz aljegyzőt az ujhelyi törvényszékhez áthelyezte.

— **Chyzer Kornél dr. lemondása.** Chyzer Kornél dr., vármegyei volt tisztí főorvosa, kir. belügyministeri tanácsos — mint a M. Hirlap

folyó hó. 10-iki száma írja — megválni készül állásától és a belügyministerium vezetésével megbízott miniszterelnöktől már kérte is fölmentését. Chyzer dr. előrehaladott korával indokolta kérését.

— **Eljegyzések.** Keresztessy Gyula járásbíróshoz joggyakorló Nyiregyháza, tegnap tartotta eljegyzését fajkürti Juhász Ilonka kisaszszonnyal, fajkürti Juhász Jenő ügyvédnek szép és bájos leányával. A kölesönös szeretetben kötött szép frigyhez ösztintén gratulálunk! — Gyarmathy Béla, városunk egyik törekvő fiatal kereskedője, kinek a Rákóczi-utcai házában virágzó vas- és fűszerüzlete van, ma egy hete eljegyzte O.-Lisztkán Matolcsy Hermina kisasszonyt, Matolcsy Györgyné ottani birtokos kedves szép leányát. — László Béla, könyvkereskedő Ujhelyből, f. hó 4-én Kassán eljegyzte Knöpfler Ellát.

— **Hazafias ünnep.** A s.-a.-ujhelyi róm. kat. főgimnázium ifjusága, mint minden évben, most is ünnepet szentel az 1848. március 15-ének. A hazafias emlékünnepet a főgimnázium rajztermében d. e. 9 órakor tartják a következő műsorral: 1. Himnusz, előadja: a főgimnáziumi énekkar. — 2. Megnyitó beszéd, tartja: Novák Béla, VIII. oszt. tanuló s az ifjus. önképzőkör elnöke. — 3. Március 15. Oda, írta: Német Pál, VIII. oszt. tanuló, szavalja: Ertl Viktor, VIII. oszt. tanuló. — 4. Rákóczi kesergője, előadja: a főgimn. énekkar. — 5. Alkalmi felolvasás, tartja: Thoma István, VII. oszt. tanuló. — 6. Petőfi, írta: Abrányi Emil, szavalja: Farkas Dezső, VI. oszt. tanuló. — 7. Viharban, előadja: a főgimn. énekkar. — 8. Utea szögletén ül a csonka hős, írta: Jókai Mór, szavalja: Bortnyák István, VIII. oszt. — 9. Magyar népdalok, előadja: a főgimn. zenekar. — A hazafias iskolai ünnepet ajánljuk a t. közönség érdeklődésébe.

— **A borkóstoló** iránt, melyet a zemplénvármegyei gazdasági egyesület a f. hó 25. és 26. napjain rendez, mint értesülünk, igen nagy az érdeklődés egy a termelők, mint a borkereskedők részéről. Az ország minden részéből naponta tömeges kérdezősködés érkezik az egyesülethez. Úgy tudjuk, hogy az egyesület mindent elkövet, miszerint a krakkói, lembergi, varsoi, boroszlai, pózeni és tescheni kereskedők, ugyszintén a bécsiek is erre a borkóstolóra megjelenjenek. A konzulátusokat Német- és Oroszországban, Romániában és Bulgáriában a földmivelésügyi kir. miniszter már megkereste, hogy az illető vidékeken a magyarországi borok iránt érdeklődő borkereskedőknek ez a borkóstoló tudomására jusson; az egyesület pedig német és lengyel nyelvű meghívókat tettetett közzé a külföldi nagyobb lapokban. Ez uton is és ismételt figyelmzettjük a termelőket a saját maguk és a Tokaj-Hegyalja jól felfogott érdekében, hogy tömeges bejelentéseiket minél előbb eszközöljék.

— **Szinézet.** Az ujhelyi színházat a tavaszi szezonra Komjáthy János debreczeni színházigazgató kapta meg. Komjáthy társulatának olyan jó hire van, hogy műpártoló közönségünk örömmel és megelégedéssel fogadhatja a husvét táján érkező társulatot.

— **Imitátor Polgár** Gyula, ismert nevű színész és imitátor, esütörtökön d. u. a „Carolineum” felső leányiskolában, a mult pénteken d. e. a színházban, d. u. pedig a főgimnáziumban tartott előadást. Hallgatósága az iskolás tanulókból tellett ki, akik a hozzájuk szabott tanulságos előadáson ugyancsak jól elmulattak.

— **Esküdtársak Ujhelyben.** Az új bűnvádi perrendtartás és ezzel kapcsolatosan az esküdtársak intézménye tudvalévó, hogy a jövő 1900. év január elsejével életbe lép. Az eddigi tervezések és beosztások szerint az ujhelyi törvényszék területén előforduló bűnügyeket a Kassán felállítandó esküdtársak lett volna hivatva intézni, most azonban ez a tervezés megváltozott, miután Zahorszky István dr. igazságügyministeri titkár, mint kiküldött ministeri biztos, meggyőződött arról, hogy mily nagy az ujhelyi törvényszék bűnügyi forgalma, ezért a jövő évtől Ujhelyben is megalkotják az esküdtársakat, ugyanakkor, hogy a beregszászi kir. törvényszék területén előforduló bűnügyeket is az itteni esküdtársak fogja tárgyalni.

— **Leégett falu.** Vármegyénknek ma egy hete még virágzó egyik kis községe, Kozma, a mult vasárnap borzasztó tüzvésznek esett áldozatul. A falu népe épp a szomszédos Szilvás-Ujfalva és Kázmér községek templomaiban ájtatoskodott, midőn a tűz kiütött s mire a mentés munkálataihoz hozzáláthattak volna, már az ezer lelket számláló község valóságos lángtengerben állott. Az erős szélvész lehetetlenné tette a mentést, mert a szélből felkapkodott tüzkévek egymás után gyújtották fel a házakat és a melléképületeket. A tűz, mint a fáma mondja, úgy ütött ki, hogy egy legény pisztolyal lövöldözött és e közben a lövés fojtása egy szalmakazalba furdódott, mitől az rögtön lángba borult. Kozma község nagyrésze a szó szoros értelmében porig égett. Nem maradt meg a tűz és szél irányában egyetlen egy ház sem

Folytatása II. mellékleten.

és csak a füstölő romok bizonyítják, hogy egy pár órával ezelőtt még egy virágzó község állott ottan. *Egy öreg ember és egy anya, karjában csecsemőjével, odavesztek s csak megszenesedett holtestüket huzhatták ki.* Az új helyi tűzoltóságot már akkor hívták, mikor a tűz ereje kitombolta magát s mikor különvonaton a vész színhelyére érkeztek már alig akadt menteni valójuk. Szarvasmarha, ló a faluban alig maradt, mind megfulladtak. *r. l.* (A helyi segély-bizottságnak a vármegye közönségéhez intézett első szövegét *Egyesületi élet* rovatunkban találja s szépen kérjük, hogy szívelelje is meg a kegyes olvasó! — Szerk.)

— **Hangverseny.** A s.-a.-új helyi daloskör tegnap rendezett hangversenyről és műkedvelői előadásról mához egy hétre hozunk tudósítást.

— **Csalás vajjal.** Hogy mennyire szükséges dolog a piaci élelmiszereknek gyakori orvosrendőri vizsgálata, kitetszik az alábbi, az új helyi hetivásárban történt esetből is. Nehány hét előtt ugyanis egy új helyi szegény asszony egy falusi asszonytól egy jókora darab vajot vett. Mikor hazavitte és felvágta, a vajban véghoszszában, egy nagy darab száraz fekete kenyert talált. Bejelentette az esetet a rendőrségnek, így aztán sikerült a minap a vajot áruló, Toronyára való asszonyt fölismerni. Csalás miatt följelentették a kir. törvényszéknek.

— **A dráma vége.** A esarnahói szerelmi dráma hősnője kiszenvedett. Tolcsváról tudatják, hogy Antalóczy Mariska, akit kedvese, az öngyilkos Stefán Gyula meglőtt és a vármegyei kórházból nagy beteg haza vittek, tegnapelőtt meghalt. Közös óhajításuk mégis betelt. — A halálban most már egyik lettek.

— **Névmagyarosítások.** A s.-a.-új helyi m. kir. posta- és táviróhivatal alkalmazottjai közül: Miezák Pál altiszt, „Szilágyi“-ra, — Scholez Mihály altiszt, valamint kiskoru gyermekei Mária, Lajos, Margit, Erzsébet és Ida „Szendrei“-re, — Becker János szolga, valamint kiskoru gyermekei Erzsébet, Emma, Ida és Julia „Baros“-ra, — Belusák Sándor szolga „Buza“-ra, — Hovanyecz János szolga, valamint kiskoru gyermekei Béla, Jenő és László „Halász“-ra, — végül Pisák András szolga, valamint kiskoru gyermeke Margit „Nemes“-re magyarosították vezetéknévüket. — *r.*

— **A Gutglasz és Bendetz** mádi borkereskedő cég pincéjében megtartott hatósági vizsgálat alkalmával — mint a „Zemplén“ múlt évi 50-ik számában tudósítónk részletesen elmondotta — arról győződött meg a szerenesi járás főszolgabírája, hogy a nevezett cég mádi pincéje egy valóságos ördög konyhája, melyben ha a tessék-lássék kedvéért van is annyi-mennyi valódi hegyaljai bor, a rengeteg nagy borkészlet nem egyéb, mint a jóhiszemű vevőnek testi és erkölcsi épségét mérlegként rongáló *műbor*. A „Gutglasz és Bendetz“ cég a „Zemplén“ 51-ik számának „Nyílt tér“ rovatában még nagy garral hirdette, hogy a „Zemplén“ tudósítása a Cég „széplőtelen hírnevének megrontására irányított céltatos rágalom,“ s ugyanakkor még avval is hintette a port jóhiszemű olvasójának a szemébe, hogy „megsértett reputációjának elégtételt szerzendő, a tudósítás szerzője ellen a sajtóügyi eljárást megindította.“ — Ugy saját reputációjának érdekében, mint a „Zemplén“ t. olvasóközönsége iránt érzett tiszteletből tartozó kötelességem — írja ugyanaz a tudósító, ki a „G. et B.“ céget leleplezte — hogy az országos borvizsgáló bizottságnak immár írásban is kiadott véleménye szerint a „Gutglasz és Bendetz“ cég mádi pincéjéből fölkioldott borminták *mind glicerint, salicyl és víz felhasználásával készített hamisítványok.* — Elvárjuk a szerenesi járás főszolgabírájától, végzi tudósítónk, hogy az ügy fölött most már *drákói szigorral fog intéletet mondani!*

— **Vége a boldogságnak.** Ideális állapotnak örvendhettek Magyarország adófizetői az exlexes idő alatt. Valóságos „arany világ“ volt ez az idő, mikor a végrehajtó ualmában ásitott, más-kor a rémesen pergő dob most a sarokban megpókhálosodott s a becsúsók a semmittevésben elfelejtették az értékelést. Mindennek most már rövidesen vége lesz. Az új kormány ugyanis rövid dőn belül megkapja az indemnitást, akkor az egész országban megindulnak a végrehajtások és pedig hatványozott erővel. Városunk adóhivatalában már készülnek azok a kellemetlen kis cédulák, melyeknek adóintés a nevük s a melyek nyomában foglalás, majd átverés jár. Szóval vége a nem-fizetésnek s út a fizetés keserves órája, mikor hosszú képpel előveszi az adófizető érszénjét és fizet, mert — muszáj. „Ab. K. K.“

— **Szélhámos fu.** Magyar András idevaló ácsnak 16 éves András nevű fia, a helyett hogy iskolába járt, vagy mesterséget tanult volna, nem épen józanéletű apja gondatlansága miatt kis gyerek kora óta esavarog s most hogy már telcseperedett, kéregetve, koldulva csatangol,

különböző álnevek alatt árva gimnazistának adja ki magát s ilymódon egyes uri házaknál gyakran alkalmatlankodik s akit lehet megpumpol. Legutóbb két izben rajtaveszített s a rendőrséghez került, ahol szigorúan megbüntették. Figyelmeztetjük a közönséget, hogyha a jóképű szőke fiu házuknál alkalmatlankodnék, ne sajnálják a fáradságot s a rendőrségnél jelentsék fel.

— **Színészet Szerencsen.** Zoltán szín-társulata febr. hó 27-én kezdte meg előadásait nak sorozatát. A bemutató előadás gyöngye vol-és éppen nem alkalmas arra, hogy mint első előadás a közönséget meghódítsa. Lomhán, vontatottan ment a darab; egyes szereplők szerepeikben nem voltak biztosak. Annál jobban esik azonban konstatálnunk, hogy előadásról előadásra jobban és jobban játszanak. Az eljátszott darabok közül különös méltánylást érdemel Ligeti „Paraszt becsület“ című darabja. Ez a megelőző négy előadás koronája volt. — *Siménfalviné* kitünően alakította Klarisse-t, játékában volt élet, s nem tulzunk, ha állítjuk, hogy a közönség osztatlan rokonszenvét vivta ki. — *Ligeti Ida* (Irma) jól alakított, csak nagyon kár, hogy a leghatásosabb jeleneteket nevetgélésével zavarta; különben esinos színpadi megjelenés. — *Zoltán Gyula*, mint Barnai Gerő, kitünően bele élte magát a becsületet féltő és önértében sértett paraszt szerepébe; méltán sorakozott hozzá neje Erzsébet szerepében. Nem lehet azonban elhallgatni a társaság veterán tagját, Ligetit, Anenburg gróf szerepében, ki minden mozdulatával megmutatta a lelkiismeretes színész készségét. — Jól alakított *Siménfalvi* Barnai Gábor szerepében. — Március 5-én zsufolt ház előtt adták Deréky „Dreyfus kapitány“-át. A darabra csak az a megjegyzésünk, hogy egyszeri kasszadarabnak kitünő. — Márc. 7-én *Ligeti Ida* jutalomjátékául előadott Rákosi „Paraszt kisasszonya“ Suhajda János és Rosenfeld Elek műkedvelő urak közreműködésével. Oly szép közönséget egyült meg alig láttunk Szerencsen. *Ligeti Idáról* elismertük, hogy színpadra való, ma este azonban énekében sok volt az ingadozás, sőt hamisan is énekelt. — Március 9-én Géczy „Ördög mátkájá“-t adták gyöngén látogatott ház előtt. Zoltánné, Siménfalviné és Ligeti Ida jól átértették szerepeiket, mit a közönség élénk tapsokkal jutalmazott. Firtos Están, Siménfalvi, mókáin jót nevetett a közönség. — Kőrmendi (Pál Miklós) igyekvő színésznek lát-szik, csakhogy igyekvése mellett előadásában tudásosság az elevenség. — Örömmel vesszük tudomásul, hogy Zoltánnak sikerült *Baróti* Irma k. a., a kolozsvári nemzeti színház fiatal, de tehetséges tagját egy vendégelőadásra megnyerni. *Baróti* Irma k. a. vendégjátékaira jegyek már most előjegyezhetők a rendes pénztári órákban.

— **Halálosan megsebezte a kan.** Kovács-Vágásról írja levelezőnk: Folyó hó 8-án reggel egy nagy családú édes anya szerencsétlen esete ejtette szomorúságba községünk lakosait. Kis Szegedi Jánosné beteg gyermeke érdekében ment az idevaló koresmárhoz, mivel cukros süteményt hozott, hogy azzal a sorvadós kis leánynak örömet szerezzen; már éppen az édes anya benső elégtelenségével tartott hazafelé, mikor az utána jövő sertésnyájból a tenyészapaállt kivált s nekirontva, jobb lábán oly szerencsétlenül ejtett éppen az ütőerén sebet, hogy vérvesztéses következtében, mielőtt orvosi segedelemben részesülhetett volna, kiszenvedett. A gyermeke és épp az erdőről hazatért férje már csak kihült tetemei felett keseregthettek. Hasonló eset tavaly is történt a szomszédos Pálháza, ahol az ott állomásozó csendőrörs egyik közlegényét sebezte halálra az általa felingerelt közönségi sertés tenyészapaállat — vulgó: a község kanja.

— **Egyedüli biztos gyógyszer** a csuz és köszvénynek a híres Zoltán-féle (Johnsen) kenőcs, mely már néhány napi használat után a legmakacsabb csuz és köszvényes bántalmakat is meggyógyítja. Kapható üvegenként 1 frtért az egyedüli készítőnél, Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerüzében Budapesten.

— **Halálos esés.** Lazur János, málczai lakos 31 éves ember, amint az abari erdőbe e hó 1-én reggel fáért ment szekeren, a szekér egyik hátulsó kereke egy fatuskóra ment s az így származott erős döccenés következtében Lazur a fagyos földre vágódott s pedig oly szerencsétlenül, hogy pár perc múlva meghalt. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlennek a mája repedt meg. F. hó 3-án temették el nagy részvét mellett. Felesége és két apró gyermeke siratja. *r. l.*

— **A pálinka.** Szomorú sorsot ért Horváth Sámuel vámos-újfalusi kovácsmester, kit e hó 6-án reggel az ország út melletti árokban halva találtak. Az őt megvizsgáló orvos csak az agyszéltetés következtében beállott halált konstatálhatta. Az esetnek szomorú és tanulságos előzményei vannak. Horváth Sámuel valaha jó napokat látott, intelligens szülőktől származott, de a tudó-

mányos pályához nem igen mutatott nagy hajlandóságot, miért is szülei kovácsmesternek tanították ki. Ha szorgalmas ember lett volna, mint jó iparos itt is megállhatta volna helyét, de a pálinkát, az ördög-italt nagyon szerette. Mindig többet és többet ivott és csakhamar arra a szomorú sorsra jutott, hogy nem egyszer a sáros utcát vette igénybe pihenőhelyéül. Ugy történt vele a mult héten is: vasárnap este sokáig mulatott a helység koresmájában, végre föltápszkodva kibotorkált a sötét éjszakába. Másnap halva találtak. *r. l.*

— **Legujabb.** E percben értesülünk, hogy a vármegye közönségével egyetértve *Szell* Kálmán miniszterelnök tegnap értesítette főispánunkat arról, hogy lemondását *nem fogadta el.* A miniszterelnök levelében kifejezést adott abbéli reményének is, hogy *Molnár* István főispán böles tapasztalatait a közkormányzat terén továbbra is hasznosítani fogja.

Nyersselyem básztruha

S frt 65 krtól 42 frt 75 krig teljes öltönyhöz való kelme — Tussors és Shantung-Pongees, való mint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 kral, 4 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövésű és mintázatlan. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámentesen valamint házhoz szállítva, **mintákat pedig postafordultával** küldenek: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító selyem-gyárai Zürichben). — Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. — 3.

Irodalom

Zempléni Árpád „Kis emberek“ című elbeszéléseire hirted előfizetést. A jónemű író legjobb novelláit válogatta össze ebbe az új könyvébe. Egyszerű történetek, egyszerű szegény emberekről. Kis emberek, jó emberek, becsületes emberek. Vajha oly szívesen fogadná a közönség ezeket a prózákat is, mint fogadta a Zempléni Árpád verseit annak idejében. A „Kis emberek“ nyolc vagy kilenc ivny — huszóra fog megjelenni. Ára füzve 50 kr., díszkötésben 1 ft 50 kr. Az előfizetést Valtér Ernő könyvnyomtatóhoz (VIII. Práter-utca 44. szám alá) küldendő március 10-éig. „A kis emberek“-ből lapunk mai Csarnokában közlünk mutatók.

„**Beregmege és a munkási vár 1848-49-ben**“ *Lehoczy* Tivadartól, Bereg vármegye jeles monográfusától, 12 ivnyi terjedelemben eredeti kútforrások nyomán és tömördek eddig sehol fel nem használt új adat feltárásával nagyon érdekes történeti mű jelenik meg, mely nemcsak azt foglalja magában, hogy 1848/49. szabadságharcunk alatt Bereg vármegye területén mi történt, hanem azzal összefüggésben a szomszédos vármegyékre és így Zemplénra is kiterjeszkedik. Felsorolja a bereg, ung, zemplén- és szabolcsmegei harcoknál névsorát is, kik a váltság időkben Beregben és Ungban megfordultak és táboroztak. A mű kiadója, *Króó* Hugó Munkácsin, a mi árát egy forintban oly alacsonyra szabta, hogy azt a kevésbé tehetősek is, kiket elődei és rokonai emlékeztető érdekelt, megszerezhessek. A mű bolti ára jóval magasabb lesz. A „Beregmege és a munkási vár 1848-49-ben“ a jövő hó folyamán jelenik meg.

„**Újabb Költemények**.“ E cím alatt *Kovács* Zsigmond (a poéta nevét ösmérik a „Zemplén“ olvasói is) 1891. év óta szórányosan megjelent s most újabb kötetben megjelenő verseire hirted előfizetést. Reméljük az irodalomkedvelő nagyközönségtől, hogy a kötetet szíves lesz becses támogatásában részesíteni. A mintegy 13-14 ivre terjedő s finom papírra nyomott kötet előfizetése 1 ft 20 kr. Az előfizetést *Kovács* Zsigmond nevére (Kassa, városi pénztár) küldendő. A nagyérdemű közönség becses támogatásába ismételtlen ajánljuk a jeles poétát.

A márciusi napok emlékkönyvein „Magyar Könyvtár“ o kitünő vállalat szerkesztősége, könyvpiacra adta *Abonyi* Emilnek március 15-iki alkalmi és más szebb hazafias verseit *Graza* György, szabadságharcunk népszerű történetírójának 1848 március 15-ik e könyvekként és *Kossuth* Lajosnak július 11-iki beszédét Egy-egy füzet 15 kr. Kapható *Lampel* R. (Wodianar P. és Fial) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében (Budapest, Andrassy-ut 21).

— „**A szőlő helyes metszése**“ e könyv második bővített kiadása most hagyta el a sajtót. Írta: *Maurer* János ismert nevű szakiró és lapszerkesztő. A szőlőmetszés mestersége című részeket kívül ismertet határozott metszőmódot, melyek a szőlő közönségesen használt ábval vannak érthetővé téve. A könyv kilenc nyomtatott ivre, 144 oldalra terjed és ára csak egy forint. Szőlőgazdáinkat nélkülözhetetlen segédeszköze, tanácsadója és kincses bányája ez könyv. Az egy forint előleges beküldése után bérmentesen küldi meg szerzője *Maurer* János (Kassa, *Maurer* udvar).

Kyros élete egyik legszebb lapja a keleti történelemnek. Az erő, ész és ifjuság diadala. Kezdeté a — gyermekkor mesés és csodás, mint minden ókori hősé. A mellett sok rokonságot mutat a későbbi nagy emberek pályájával. Szegény sorsban született, atyja rabló volt, anyja kecskéket őrzött. Minden nagy birodalom alapító ilyen: *Kháldeában* *Sargina*, *Lydiában* *Gyges*, sok éppen kített gyermek: *Romulus*, *Mózes* *Kyros* élete egy egész élet példája, felemel és meghat. Egyszerű környezetben születik, igénytelenül, de erősen bátran, mint a sas Erőre kap, szárnya nő, magas utakon jár, hol más nem követ-heti. Szárnya a nap királyi fényében ragyog s elerőtlenedve, elaggyva meghal csendben, rejtett fészében. Szürke tolla halott ruhája. Ime *Kyros* élete. E fényes lelkesítő nagy élet történetét mondja el — többek közt — a *Nagy Képes Világtörténet* 16-ik füzete. A munkát dús gazdag, remek kivételű képek díszítik. Egy kötet ára 30 kr. kapható les. Részletfizetésre is kapható. Füzetenként is megjelen, minden szombaton egy füzet. Egy füzet ára 30 kr. kapható a kiadóknál, *Révai* Testvérek Irod. Int. R. T. és *Lóvy* A. könyvkereskedőnél Ujhelyben.

Egyesületi élet.

Tekintetes Zemplénmegye közönségéhez!

Folyó hó 5-én délelőtt 10 órakor Kozma lakosai, lelkiismeretöknek hódolva, az Isten házába mentek megszokott ájtatóságukat végezni. Szomszédos községekben lévén a templom, nyugodt lelkiismerettel bevégezték ájtatosságukat. Az elagott öregek és gyermekek, kik hon maradtak 1/4 11 órakor iszonyu látványnak voltak tanui.

Egy szénaboglyát ismeretlen kéz felgyújtott. A hirtelen keletkezett szélben lángtengerré vált virágzó községünk. Elégett minden, a mit a szorgalom sok hosszú éven át létre hozott. *Mintegy 70 család egy óra lefolyása alatt földönfutóvá lett.* Mintegy 50 lakóházat, hozzászámítva az 1898-ban épített iskolát is, melléképületeket, gazdasági eszközöket, lovakat, szarvasmarhákat, ruha- és életműveket, szóval mindent hamuvá tett a tűz!

Több mint 60 család maradt hajlék és élelem nélkül, a kár megközelíti a 100 ezer forintot, a biztosításból pedig csak igen kevés térül meg. Elpusztult a tanítói lak, az iskola belső berendezésével együtt.

Egy 27 éves asszony, a ki gyermeke megmentésén fáradozott, szintén a tűz áldozata lett. A füst megfullasztotta. Számítalan azoknak a száma a kik kisebb és nagyobb égési sebeket szenvedtek.

Nagy a pusztulás, de még nagyobb a nyomor!

Zemplén-vármegye tekintetes közönségéhez irányítjuk figyelmünket és alázatos eszedezsünket, kérvén: *adakozzanak égetteink javára!*

A legesekélyebb adományt halakönyvekkel viszozzuk. Adományokat elfogad Kozma község helyi segélyező-bizottsága és a „Zemplén” lap t. kiadóhivatala.*)

Kozmán, 1899. márc. hó 7-én.

Nessinger Jakob Lendaczky Mih. t. bíró. Lenz József, segélyező bizottsági elnök. Sarudy Elemér Kaskó Mihály, hites.

Nyilvános köszönet.

Kedves kötelességünknek tartjuk, hogy a s.-a.-ujhelyi és a nagy-kázméri tűzoltósnak itt e helyen is a kozmai tűzvész alkalmával tanúsított önfeláldozó emberbaráti működéseikért hálás köszönetünket kifejezzük.

Kelt Kozmán, 1899. március 10.

Kozma község elöljárósága nevében: Tóth Mihály, bíró.

Márczius 15.

Lapunk ma egy hetes számában közöltük, hogy a nagy nap évfordulóját a városi kaszinó társas vacsoráján fogja megünnepelni. A kaszinó választmánya ez alkalomból a következő felhívást boesájtotta ki:

Polgártársak!

Emlékezzünk március Iduszára! Március 15-ike a Szabadság, Egyenlőség és Testvériség nagy eszméi diadalának évfordulója!

A minden igaz magyar hazafi szívéből kitörülhetetlen nagy nap *ötvenegyedik* évfordulóját méltóan megünnepelni hazafias kötelesség.

Felhívjuk azért tisztelt Polgártársainkat, hogy a városi kaszinónak f. hó 15-én esti fél 8 órakor a városi színházban rendezendő társas vacsoráján

minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Az estebédre szóló jegyek *Szent-Györgyi* Vilmos ur üzletében, *Friss* Herman vendéglős urnál és a városi kaszinóban előre válthatók — Páholyjegyek, mérsékelt díj mellett, ugyancsak *Szent-Györgyi* V. ur üzletében kaphatók.

Emlékezzünk március Iduszára!

Kelt S.-A.-Ujhely, 1889. március 6. Hazafias tisztelettel:

A s.-a.-ujhelyi városi kaszinó választmánya.

A sárospataki ev. ref. főiskola ifjusága március 15-én a városháza termeiben a „Kossuth-Alap” javára zártkörű táncestét rendez. Belépődíj: személyenkint 1 ft, családijegy 3 ft. Kezdeté este 8 órakor. A szokásos hazafias emlékünnepe a főiskolai imateremben d. u. 3 órakor kezdődik.

*) A kozmai égettek javára hozzánk küldendő pénzbeli adományok sorát ezennel megnyitjuk 10 koronával. A „Zemplén” szerkesztősége és kiadóhivatala.

A helybeli izr. népkonyha egyesület f. hó 5-én tartotta rendes évi közgyűlését. A titkár jelentése így szól:

Igen tisztelt közgyűlés!

Immár harmadizben van szerencsém titkári jelentésemet Önök elé terjeszteni s különösen örömmre szolgál, hogy jelentésemben a népkonyha-egyesület tavalyi működését is, céljainhoz mérten eredmény dúsak jelenthetem.

A szokott időszakoknál későbbben, november hó 15-én kezdette meg a népkonyha működését s bár a járványos betegség miatt az iskolák hosszabb időn át ismét zárva voltak, a népkonyha ezen időn át is nyitva volt s részeltette áldásos működésében a gyermekeket. Hogy az intézmény városunkban mennyire szükséges, bizonyítja, hogy az enyhe tél dacára ez időn sokkal több gyermeket láttunk el, sőt, ha jelentkezett, felnőtteket is részesítettük jótéteményében.

A lefolyt időben 1898. november 15-től 1899. március 13-ig összesen 4293 ebéd osztott ki teljesen ingyen s így naponta átlag 42 ebéd. Az ételek mindig jó minőségűek és tápláló voltak különös suly lesz fektetve, minden második napon húst kapnak s rendszeresen 3 tál ételt.

A szegények érdeklődésével szemben sokkal nagyobb arányban vesztett azonban a tagok érdeklődése. Szomorúsággal kell jelentenem, hogy az érdeklődés a nőtágok részéről a népkonyha irányában csaknem teljesen megszűnt, ugyannyira, hogy néhány érdeklődő hölgy kivételéből a népkonyhát tagjaink alig látogatták. Hetek multak el t. közgyűlés annélkül, hogy az egyesület vezetőségén kívül a népkonyhába bárki is betekintett volna.

Nem céloz ezuttal annak okát kutatni, hogy amaz érdeklődés nőtágjaink részéről, mely ezelőtt oly impozánsan nyilvánult, miért esökkent ennyire s mi oka annak, hogy azt elhanyagolják, de kötelességem arra rámutatni és figyelmökbe ajánlani, hogy amennyiben ma még az egyesület vezetői kedvvel és szivesen teljesítik kötelességüket idővel s félek, igen rövid idő múlva — ha az érdeklődés és pártolás újra fel nem lendül — kedvet veszítve szintén a nembánomság útjára térnek s akkor ezen szép s humánus intézmény el fog zúlni, mielőtt igazi célját, a felnőttek segélyezését elérte volna.

Az egyesület vezetősége minden módon igyekszik az egyesület alapítóját növelni, hogy ha az majd elég erős leend, működését a fentiek szerint kiterjeszhesse.

Ezek szives figyelme ajánlása után kérem az igen tisztelt tagokat, hogy régi jóakarataikat az egyesület irányában megújítsák s azt fokozott mértékben meg is tartásák.

Az egyesületnek 18 alapító s 174 rendes tagja van, kik 282 ftot fizetnek díjjaik fejében; a hátralék 179 ft 50 krt. tesz ki.

Az egyesület bevétele f. évi február hó 23-ig számítva 1083 ft 47 kr., kiadása 731 ft 59 kr. volt s így a lefolyt év eredménye 351 ft 88 krt tesz ki, ehhez hozzáadva a tavalyi maradványt, az egyesület vagyona, mely teljesen takarékbetétekben van biztosítva 1928 ft 31 kr, ehhez hozzáadva az 1898. évi tagdíj 285 ft és a hátralék 179 ft és 50 krt., össz. 2399 ft és 81 krt tesz ki.

Ez alkalommal bátorodom felemlíteni, hogy az egyesület vagyona 3 év előtt 846 ft 14 kr volt s így a lefolyt 3 év alatt 1543 ft 67 krral szaporodott.

Ezen eredmény, azt hiszem, fényes bizonyítéka annak, hogy a népkonyha-egyesület, amely hogy hívatását a gyermekek körül teljes mértékben gyakorolja, biztos lépésekkel halad kitűzött célja, a felnőttek segélyezése felé.

Az egyesület pénztára az elnökség részéről többször lett megvizsgálva s az a legteljesebb rendben találtott. Kötelességet teljesítetek tehát akkor, a midőn pénztáros buzgó s lelkiismeretes működése jutalmául indítványozom, hogy fáradozásaiért az igen tisztelt közgyűlés neki jegyzőkönyvileg köszönetet szavazzon,

Az egyesület részéről a mult évben 2 mulatság rendeztetett, melyek az egyesület pénztárát 394 ft 31 krral szaporították s amellet erkölcsileg is fényesen sikerültek.

Ezekben volt szerencsém az egyesület mult évi működéséről beszámolni s kéni önöket, hogy ezt tudomásul venni s egyesület vezetőségének a felmentvényt megadni s az egyesület elnökénél bejelentett lemondásomat tudomásul venni s elfogadni sziveskedjék.

Widder Gyula, egyesületi titkár.

Nyilvános számadás*)

az olasz-lisztkai róm. kat. toronyóra javára február hó 11-én tartott zártkörű tánevigalomról.

Bevétel.

Személy-jegyekből	10 ft.
Család-jegyekből	42 ft.
Felülfizetések	23 ft.
Résztvevők hozzájárulásából	29 ft 23 kr.
	104 ft 23 kr.

*) Mult számunkból kiszorult.

Szerk.

Kiadás.

Zene és egyéb szükséges kellékek	81 ft 23 kr.
Jótevény célra felülfizetések	23 ft
	104 ft 23 kr.

Felülfizettek: Bilanovics István 1 ft, Dalibor Ferenc 1 ft, Özv. Guthy Jenőné 1 ft, Hammersberg Miklós 8 ft, Holzspach Alajos 1 ft, Jung Márk 1 ft, Kolarics Gyula 1 ft, Kolbay Gergely 1 ft, Nánási Adolf dr. 1 ft, Özv. Rimaszombathy Pálné 3 ft, Szabó István 1 ft, Szabó Gyula 1 ft, Özv. Sztrazsik Andorné 1 ftot.

A felülfizetők a jótékony cél érdekében fogadják e helyen is köszönetünket: A *rende-zőség.*

A közönség köréből.

(Alak és tartalomért a beküldő felelős.)

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Zemplén” lap f. évi 10. számában „A vármegye közgyűléséről” c. alatt megjelent közlemény a községi, illetve körjegyzők folyamodásának miként elintézését jelezvén, az ott előadottak kipótlásul kérem sziveskedjék még köztudomásra hozni, hogy az a kérvény a jegyzők szempontjából alapos megfontolással adatott be s *Illésházy* Endre b. tagtársunknak a közgyűlésen történt felszólalása szerint annak jelzésével vonatott vissza, hogy tény az, miszerint a folyamodás első része (hol a jegyzői nyugdíjalap új szab. rendeletének kellő időben be nem adásáról tétetett említés) téves információ alapult s ezért tárgytalan; de a tévedésre — mint jeleztetett s az információ szerzésben résztvevő alól-irt által is beigazolható — nem a jegyzők eljárása vagy mulasztása szolgáltatott okot.

A folyamodás második része pedig azért lett tárgytalan, mert a választmány jegyzője közvetlenül a vármegyei közgyűlés előtt tartott jegyzői gyűlésen közeli visszalépését bejelentette.

Bodrog-Keresztur, 1899. márc. 7.

A t. szerkesztő urnak stb.

Belánszky Gyula, közs. jegyző.

Szerény megjegyzések tisztelendő Iványi B. Károly, n.-kázméri r. kat. lelkész ur „szives válaszára.”

Mindenek előtt kijelentem, hogy midőn f. évi febr. 1-én, tehát 14 nappal a társadalmi szokás által szentesített sziveségi határidő lejártá után kelt hivatalos levelemben fölkeremtem tő Iványi B. Károly plebános urat, miszerint mátyásházai lakos, Petercsák Pál r. kat. apának L. Horvát Juliánna ev. ref. vallású feleségétől született s általa elkeresztelt leánygyermekének keresztelési jegyzékét, anyakönyvezés végett 8 nap alatt küldje meg lelkési hivatalomnak, őt sem becses személyében, sem magasztos hivatalában megsérteni gondolatomban sem volt; ezt sértésnek még a rozszakarat sem minősítheti, mert ez a hivatalos megkereséseknek általánosan elfogadott formája. Eljárásomban lelkési kötelességemet teljesítettem, hogy hivatalosan tudjam meg, hogy az a hitfelekezetiünkhöz tartozó gyermek csakugyan meg van-e s ki által keresztelve?

Tő Iványi B. Károly plebános urnak febr. 7. kelt hivatalos válasza, szokatlan hangja miatt, igen megbotránkoztatott, de nemesak engem, hanem minden józan gondolkozásu embert felekezeti különbség nélkül, azért közöltem a tek. szerkesztő ur kegyes engedelmevel, a felekezeti-közi viszonyok szomorú képének illusztrálására. Ez eljárásomban sem vezetett a sértésnek legkisebb szándéka sem, hiszen minden megjegyzés nélkül közöltem, még azt sem irtam alá, hogy: „a stílus az ember,” mint egy francia író mondja. A felekezeti testvéries egyetértésének s ez által boldogságának óhajtása lebegett szemem előtt, hogy feltüntetvén a betegséget, keressünk gyógyírt a nyavalya megszüntetésére. Hogy óhajlásom mikor fog teljesedni, nem tudhatom; de hogy közlésemnek jótékony hatása volt úgy rám, mint a t. plebános urra, azt már most is jelezhetem. En ugyanis figyelmesebben számba vettem a fiókegyházakban lakó hiveimet, a t. plebános ur pedig tanulni kezdett.

Megtanuja tehát csakhamar a vallásügyi törvényeket s azt hívének, hogy azokat én még nem ismerem, a „szives válasz”-ban elkezde engem tanítani, fitogtatja új tudományát, mint a növendékifju első zseboráját, idézi a törvénycikk-ek 5-ait, a ministeri rendeleteket szám és kelet szerint pontosan, de minthogy az új tudomány még nem ment át teljesen a vérebe, midőn a conclusiót ki akarja mondani, előáll a fogalomzavar, nem tud különbséget tenni keresztelési jegyzék és hiteles anyakönyvi kivonat között s utasít engem a keresztelési jegyzékért a mikóházai állami anyakönyvi hivatalhoz.

Hogy a t. plebános ur az idézett törvényeket nem régen tudja, maga beismeri azon állítása által, hogy kötelességeit tudja és teije-

siti is: sem 18 törvény laláson tudta ezután sem. — nem m n.-káz könyvé lakos liánna nyát, végett nem k kóháza neveze korába egyház dani. U hitte, plebán tyukot megha hozta adta e érte. hittan keresz zsidó, követk így le rázatá I plebán elbírá erre n azt ké ur szá ért té eszem a falu nek n mond az az kóház kács szülék 11. te ránkó ugy megh 12. s helyi anyán tán, b szerin szetes a t. p a t. k kel el jelentj A Zem Kéz illet t. ta a ki méb a m kieg hozt ugy keve ban. meg mén az i kint mag kim

siti is; kötelességet tehát azért nem teljesítette sem 1888, sem 1897. évben, mert a vallásügyi törvényeket akkor még nem tudta. Sőt felszólalásom nélkül nem tudta volna sohasem, nem tudta volna a f. évi jan. 19. elkeresztelt s az ezután elkeresztelendő gyermekek halálesetekor sem. — 1888. évben ugyanis, (fájdalom! a napot nem mondhatom meg, mert nincs módomban a n.-kászmeri r. kat. egyház kereszteselési anyakönyvébe betekinteni) elkeresztelt mikóházi lakos Hanczel János r. kat. apának Rákos Julianna ev. ref. vallású feleségétől született leányát, de a kereszteselés adatait anyakönyvezés végett hozzám, mint illetékes lelkészhez meg nem küldötte; 1897. dec. 5. pedig, amint a mikóházi állami halottas anyakönyv bizonyítja, a nevezett szülék Erzsébet nevű leányát 9 éves korában eltemette, hogy mikor vette be a r. k. egyház kebelébe, azt ő van hivatva megmondani. Ugylátszik, hogy a t. plebánus ur azt hitte, hogy 9 több 18-nál. Itt úgy járt a t. plebánus ur, mint az egyszerű asszony, ki egy tyukot vitt a vásárra eladni s minthogy férje meghagyta, hogy 60 kron alól ne adja, visszahozta a tyukot s férjének kérdésére, miért nem adta el? azt felelte: mert csak 70 krt ígérték érte.

A vallásügyi törvények előadása után a hittan magyarázatához fog a t. plebánus ur, a kereszteselésről mondván, hogy: „keresztelhet zsidó, pogány és bárki is”, szinte vártam, hogy következni fog az állami anyakönyvvezető is, így lett volna a vallásügyi törvények magyarázatából levont okoskodásában legalább logika. Hát midőn szives válaszában végén, a t. plebánus ur a temetési stóla-ügy érdemleges elbírálására a tek. járásbírószágot akarja felkérni, erre mit mondjak? semmit sem mondom; csak azt kérdelem: vajjon megküldte-e a t. plebánus ur számomra az 1897. dec. 5. végzett temetésért tényleg fölvetett stólát? erre vonatkozólag eszembe jut egy gyermekkoromban hallott adoma a falusi zsidó kocsmárosról, a ki törzsvendégének magyaráz valmit s a többek közt ezeket mondja: hallja-e kend János? a mi az enyém, az az enyém, a mi a kendé, az is az enyém.

Végül még ki kell jelentenem, hogy mikóházi lakos R. Emri János ev. ref. és Malokács Mária r. kat. szülék leánygyermekét, a szülék kívánságára kereszteseltem meg f. évi febr. 11. tehát 3 nappal a t. plebánus ur megbotrántoztatott hivatalos levelének vétele után. Ez, úgy hiszem, sokat megmagyaráz. A gyermek meghalt a kereszteselés után való napon, febr. 12. s eltemette febr. 14. Berencsi Endre, Mihályi ev. ref. tanító, a r. kat. vallású édes anyának 3 tanu előtt kijelentett akarata folytán, hogy leányát az ev. ref. egyház szertartása szerint kívánja eltemettetni, a „szülék termézetes jogánál” fogva. A temetési stólát tehát a t. plebánus urtól nem tulajdonítottam el.

Ezek előterjesztése után, nyugodtan várom a t. közönség ítéletét.*)

F.-Regmecz, 1899. márc. 9.

Lipták Bertalan,
ev. ref. lelkész.

* „A pro et contra” tekinteteinek egyenlő mértékkel elég tétetvén, az eszmecsereit ezennel befejeztnek jelentjük ki. Szerk.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: Schneider Jakab. —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S.A.-Ujhelybe küldendők.

Fölvívás!

Tisztelettel kérem föl egyesületünk, illetőleg vármegyénk tanítói karának a t. tagjait, kik lapunkat egyesületünknek a kiadóhivatallal kötött szerződése értelmében rendelték meg: sziveskedjenek egy a mult, mint a f. évi hátrálékaikat mielőbb kiegyenlíteni. Lapunk kiadóhivatalának hozzám beküldött kimutatása szerint ugyanis a hátrálék oly nagy, hogy az legkevésbé sem alkalmas arra, hogy azokban, kik a tanítóságot oly könnyen itélik meg, kötelességtudásunkról jobb véleményt keltsen. Ismételtén fölvívom tehát az illetőket, sziveskedjenek a személyenként való megszólítás kellemetlenségeitől magunkat s az egyesületi elnökséget megkímélni. Szives üdvözzel!

Sárospatak, 1899. márc. 8.

Hodossy Béla,

a z. m. tanító-egyesület elnöke.

Mi a tanító feladata a terjedő szocializmussal szemben?

(Folytatás.)

I. Az iskola.

a) Vallás-erkölcsi nevelés.

Toqueville szavai szerint: „Amint a sz. badsnágnak bölcsője s jogának forrása a valóság, úgy kisérője ez annak harcaiban s diadaliban.”

A történelem tanúsága szerint minden létezett állam egykori virágzását vallásos elveknek köszöni; valamint a romba dőlő államok bukását a vallásos alapról való letérés előzte meg.

Az erkölcsi elvek és tanokból táplálkozó nép úgy a maga, mint a társadalom iránti kötelemeinek teljesítésében, a társadalmi együttélés tisztább fogalmaitól vezéreltetve, családi életében gondosabb, a gyermeknevelésnél lelkiismeretesebb, a munkában szorgalmasabb, gazdasága vitelénél szebb rendtartás, takarékosabb s így nagyobb termelési képességű észlelhető; általán véve, egész anyagi életén belső erkölcsi világának tisztább vonása tükröződik vissza. Ellenkező irányban vizsgálódva, ellenkező képzetet nyerünk.

Erkölsileg megromlott népeoportnál rendetlen családi élet, elhanyagolt gyermeknevelés, kevesebb munkakedv s végre zűlékos, erkölselen életmód kap lábra; a mint pedig az erkölcsi élet enyészete teljes, ez maga után vonja az anyagi jobblét pusztulását is. A társadalmi bajok, érzékenyen maró sebek, okainak kutatásánál keserű jelenség tárul a vizsgálódó szeméi elé. A vallásos hitében megrendült, erkölséből kivetkőzött népelet különféle társadalmi problémák forrásul szolgál. Helyesen mondja Lucas: „Adjátok vissza a népnek, a világnak a valóságot s a társadalmi bajok nagyrésze meg fog szűnni.”

Vigyázzunk azért, hogy a nép vallás-erkölcsi érzelmeinek fejlesztése, ébrentartása élénk gondoskodásban részesüljön. Az iskolai nevelést minden irányban vallásos szellem hassa át.

A vallás-erkölcsi nevelés főbb eszközei: a szoktatás, példa és oktatás. A szoktatásnak és példaadásnak már a szülei, házi nevelésben is érvényesülnie kell, de nyomon kell kísérnie a gyermek lelki fejlődésében az iskolában is, az oktatás hozzájárulásával.

Ki tanít, annak tudnia kell. Ki vallásosságra, erkölsösségre akarja tanítványait vezetni, annak magának is vallásosnak és erkölsősnek kell lennie. A vallás-erkölcsi oktatás sikerére nézve tehát első és elengedhetlen feltétel, hogy a tanító igaz vallásos érzéstől lelkesítve adja tanítványainak gondolkodó gépébe tárgyat, mert nem más a gyermek emléje, mint visszhang, mely azt kiáltja vissza felénk, mit mi oda kiáltunk neki. Ne predikáljunk vizet, mikor mi bort iszunk!

Tanítványaink mind iskolai, mind házi magaviseletét kisérjük feszült figyelemmel. Szoktassuk őket szorgalmas tempomba való járásra, s ha valamikor az iskolai hittani tárgya és a lelkész templomi tanításának tárgya megegyeznek, igyekezzünk azt tanításunk előnyére értékesíteni. Ha állatok iránti kiméletlenséget veszünk észre valamelyik tanítványunkban, ne feledjük azoknak szenvedését ennek lelki szeméi elé élénk színekkel rajzolni s őt a bántalmazott állat szenvedő helyzetébe képzelni. Igyekezzünk minden vétséget eleintén rábeszéléssel, később fenyegetés és büntetéssel eltávolítani, illetőleg megelőzni, mindannyiszor hivatkozva Istennek tulajdonságaira, szeretére és büntető erejére. Ne mulasztjuk el az előmenetelt, szerencsétlenséget, szokatlanabb változások Isten akarátának és rendelkezésének tulajdonítani. A szent történetek mindenikéből erkölsre kiható vallásos tanulságot vonjunk, jobban mondva, vonassunk le. A természeti tárgyaknál a megállapított természeti jó rend alapos megokolással legyen Isten művének feltüntetve. Altalában úgy vezessük tanítványainkat, hogy azok meggyőződésből s ne vakon követve figyelemzetéseinket legyenek vallásosok s erkölsösök, hogy majdan összehasonlítva a természet jelenségeit magyarázatunkkal, a gyermek lelke meg hasonlításba ne jöjjön.

Nyissunk utat előttök a szabad vizsgálódásnak, nehogy akkor igyekezzenek a gyermek a hitigazságok felett elmélkedni, midőn az iskolából kikerül s nincs, a ki helytelen okoskodását helyes utra vezesse; hanem az iskolában mindentől mindent megértvén, ne legyen neki mit elferdíteni vagy valamiről helytelenül okoskodnia. Különösen pedig ne feledkezzünk meg arról, hogy az oktatás csak eszköze a nevelésnek.

Ha így vezetjük a gyermeket s megtanítottuk Istent, magát és felebarátait okosan szeretni; ha kiirtottuk gyökerét a bűnök termő fájának; az életben elforduló kísértések nehezen fognak reá olyan átalakító hatást gyakorolni, hogy a szocialis igazságtalan tanok befogadására képes legyen.

b) Hazafias irányú nevelés.

Ha áll az, hogy vallás és erköls nélkül állam nem tarthatja fenn magát, akkor vallás-erköls nélküli hazafias érzelmek nélkül alig képzelhető, egyik a másikban rejlik. A hazafias érzés ápolása egyenlő fontosságú a hitélet gondozásával, miért is a tanítónak ugy iskolai, mint társadalmi magatartásában biztosítékát kell mutatnia annak, hogy az alakítására bízott gyermekek a hazáról méltó fogalommal bírjanak s annak javát munkálni ne csak tudják, de akarják is. Az a tanítónak legszebb, de egyszerűs mind legfelelősségteljesebb kötelessége, hogy derék hazafiakat neveljen.

A hazafias érzelmek fölkelésére és ápolására a népiskolában a történelem, földrajz, olvasókönyv, polgári jogok és kötelességek ismeretése szolgál eszközzel; de mindennek velejét a tanító egyénisége, lelkesedése az ügy iránt, tapintata a gyermekekkel szemben képezi. Ha a tanító e tárgyak tanításánál a tankönyvekben foglaltak betanítását célnak tekinti s nem eszköznek, melylyel tanítványait igaz hazaszereetre vezérelheti; célt tévesztett, eredményt nem ér el.

A földrajz tanításánál mutassuk be tanítványainknak hazánk földjét, mint olyan földet, mely a természet minden áldásával, szépségével meg van rakva; hasonlítsuk össze más államok területével s bizonyítsuk be azt, hogy „Ha e föld Isten kalapja, úgy hazánk bokréta rajta”, melynél szebbet az Úr Isten nem teremtett. E földhöz ragaszkodni, mely táplál, nevel s eltakarni fog, minden magyarnak szent kötelessége.

Vannak dicső példányképek a történelem lapjain lefestve. Tárjuk tanítványaink lelki szeméi elé élénk színben rajzolva ezen szent képeket s mutassuk ki, hogy a magyar mindenkori híven szerette hazáját, melyhez ragaszkodásunk nem üres szavakban, hanem annak javát munkáló nemes tettekben nyilvánul.

Az olvasókönyv és a polgári jogok és kötelességek ismeretése bő anyagot szolgáltat arra, hogy tanítványainkat honfittsági szeretetre vezethessük. E hazában mindenki számára ki van mérve a hely, melyhez joga van s a ki e jogot megsérti, büntetést követ el, melyet az ország törvényei megbüntetnek. Mutassunk rá hazánk helyzetére, mint kerítik azt be ellenséges nemzetek, melyekkel szemben imádot hazánkat, mint saját birtokát, kinek-kinek védelmezni fő kötelessége. Értessük meg tanítványainkkal, hogy ily sok ellenséggel szemben minden magyarnak kezét kell fognia, nem hogy még az egymással való egyenetlenkedéssel is pazarolja erejét, melyre e szegény, sokszor megbántott hazának oly nagy szüksége van. Ha e föld, melyen apáink vére folyt, több, mint silány vásárcikk, melyet elköttya-vetyélni és területén egymás birtokát szentségtelen kezekkel magunkhoz ragadva, a közjó és magánosok érdekeit megsérteni bűn; ha a magyar haza földje az a hely, melyhez a történelem annyi szent nevet esatolt s a hol élünk s halunk kell: ugy annak pusztulását munkátlanság és hitvány anyagi célokért egymás között folytatott torzalkodás által könnyelműen elősegíteni több, mint közönséges bűn: az öngyilkosság!

c) Munkára nevelés.

Az állami életrend legfő feladatát, a munkát teljesíteni nem tudó népek életét még a hódító fegyverek hatalma sem képes biztosítani: mint erővesztettek, életképtelenek, győzelmeik között roskadnak azok össze. A hol a munka nem lenézés tárgya, sőt mint az államélet fenntartója, az őt megillető tiszteletben részesül s a társadalom egyeséi ideitlen hiúságok helyett a munka terén versenyeznek egymással, ott még a veszni induló állami erő is új életre ébred.

Illó hát, hogy iskolában, mely a hazát, az államot fenntartani hivatott erők képző, nemesítő műhelye, az életre való, munkára s takarékoságra szoktató nevelésre nagy gond fordítottassék.

Fichte, a világhírű német bölcsész mondá e szavakat: „Munkára munka által kell nevelni!” E tekintetben hasznos szolgáltatást tehetnek specialiter a gazdasági ismétlő iskolák, de a munkálkodási hajlamot egyébként is fokoznunk kell. Az iskolai foglalkozások ügyes besorozása és kezelése teszi az iskolát jóvá; már pedig egyik jeles pedagógusunk szerint: „az a jó iskola, melyben a munkásság szelleme uralkodik.”

A munkára nevelés eszközeiül mutatkoznak: a gyümölcstenyésztés, kertészkedés, az okoskerü gazdálkodás stb. Ezek megkedveltetése, a jövedelmezőbb gazdálkodási ágak meghonosítása körüli eljárás képezhetik e téren a tanító feladatát, melynek teljesítését alkalmas módon és időben már az iskolában meg kell kezdenie.

Célom itt nem az, hogy részletekbe bocsátkozva tárgyaljam azokat a teendőket, melyek a tanító munkássága előtt állanak; de célom volt általánosságban szólani a munkára nevelés fontos voltáról, mely ha kellően méltányolva lesz, a tanítóké marad a dicsőség, kik terem-

tettek hazájoknak olyan okosan munkás polgárokat, kik között nem talál otthont az elégedetlenség és nem lelnek termékeny talajra a szociális tanok igéi.

A takarékosagra való hajlamot és a munkásságot nagyban fokozza a házi ipar célirányos kezelése is.

Ezekben találok a tanítók feladatát a terjedő szocializmussal szemben az iskolában; de mindezek semmitérők, ha az életben folytatásra nem számíthatnak. Az iskolából kilépve a gyenge gyermek az élet ezerféle csábításának van kitéve s ha nincs, ki ingadozásában támogassa, elesik: elvész működésünk sikere. Azért arra kell törekednünk, hogy a nép az iskola bevégeztével is felügyeletünk alatt maradjon, hogy így alkalmunk legyen gondolkodását figyelemmel kísérni és tántorgás esetén helyes utat mutatni. E tekintetben nem találom alkalmasabb módot, melylyel népünk gondolkodását irányíthatjuk, mint az egyesületek szervezését. Mert — mint elől említém — a szocializmus terjedésének legfőbb oka nálunk az igazság, vallástalanság, tudatlanság, munkátlanság és csak legkisebb mértékben a nyomor; már pedig első teendőnk azon módokról gondoskodni, amelyekkel a kórokok eltávolítását eszközölhetjük. Az igazító lapok kézrekerítése még semmit sem jelent; más teendőnk van e téren, melyről értekezésem második „társadalom” című részében szölok.

(Vége köv.)

Meghívó. A „Zemplén-vmegyei Tanítóegyesület alsó köré” ideai gyűlését március hó 21-én tartja Sárospatakon, az állami tanítóképzőintézetben.

Nyilvános köszönet Kaufmann Ármán, s.-a.-ujhelyi izr. elemi iskolai tanító magániskolájának nyolc padját és egy tábláját a magyar-izségi róm. kat. iskolának szives volt odaajándékozni Fogadja e nagyelkü adományért az iskolaszék hálás köszönetét. Balogh Pál, isksz. elnök.

A rovatvezető postája.

K. Gy. — Cziróka-Hosszuzemző. T. Kartársam! Felvetett eszméi, mint maga is mondja nem újak, hiszen az ország bizottságnak állandó programja a tanítói fizetésnek 600 frtra való emelése és a szolgálati időnek, a nyugdíj törvény újabb revizója alkalmából 30—35 évre való leszállítása; ez a tanítók jogos és méltányos követelése. A felekezeti tanítók egyenjósítása az államiakkal helyes és megszívlelendő eszme, de a fizetések kiegyenlítését elrendelő törvény fő lényegében segített a bajon, a többi külső forma csak, és úgy hiszem úgy az egyiknél, mint a másiknál az előnyök és hátrányok, kölcsönösen felérnek egymással.

Ha rovatunk nem volna most és következő számaiban a pályaművekkel teljesen lefoglalva, szivesen közölném volna alakilag és tartalmilag sikerült dolgozatát.

Ajánlom azonban, az egészét indítvány alakjában a kör-, esetleg a közgyűlésre fentartani.

H. J. — Jablonicz. Vezérkönyvvel nem rendelkezem, a címzést illetőleg intézkedtem a dolgozatra majd később kerül a sor. Üdvözlét!

CSARNOK.

Vak a kiállításon.*)

(Milléniomi emlék.)

Debreczeni Kis András bácsi husz eszden-deje vak már mind a két szemére. Mióta a szemevilágát elveszítette, kétszer se mozdult ki Nagypéterfia-utcai portájáról. Van egy diákiskolákat járt fia, Mihály, az viszi a gazdálkodást, az jár ki a tanyára; felesége meg Juli a szolgáló vezetik otthon a háztartást.

András bácsinak nincs egyéb dolga, mint hogy keresek székében kiül a tornáca s pipázik. Nem látja ugyan a füstjét, de érzi a szagát, meg csipi a lé a nyelvét. Ez neki elég élvezet. Mikor déltájban hallja, hogy jönnek a gyerekek az iskolából, bekurjantja valamelyiket s elolvas-tatja vele magának az ujságot.

Mikor az ujságot is tudja már, a pipa se esik jól, az ebéd sines még készen, sétákat rendez a tornácra. Eltolja magát a kerek székben a kis kaputól a kamaráig, a mi husz lépésnyi út; akkor kikél a székéből, megfordítja, tapogatózva visszaül belé, s megint visszaurítja a kiskapuiig. Ez nagyon testedző mulatság. Kár, hogy anyjok haragszik érte, mert a két kerék mind felvágja a tornác szépen kitapasztott, sárga agyaggal beeresztett földjét, sőt néha még a meszet is lesurolta a falról.

— Eredj ki sétálni a Nagy-Erdőre — zörög ilyenkor anyjok.

— Megyek én, csak gyere, vezess!

— Érek is én rá arra.

— Hát akkor éj rá a tornác tapaszására.

András bácsi idylli csendes vidámságát nagyon felzavarta legutóbb a milléniom. Alig várta naponként az ujságot s uram bocsá!

* Mutatvány Zempléni Árpád „Kis Emberek” című sajtó alatt levő novellás könyvéből. Szerk.

kenyérdagasztás mellől is előkiabálja az anyjukot, olvassa el neki, mi történt Budapesten? Királyi beszédek, hercegek, nagy urak, idegen nációk, járása-kelése a kiállításon. Hunyadi Mátyás könyvei, a szent királyok kincsei, ezer esztendő esodái ott vannak egy halomban, remekszép palotákban. Messze-idegen országokból hazahozott drágaságok, száz ezreket érő fegyverek, eszközök összegyűjtve, a miket Európahírű magyar vitézek és királyok viseltek valaha. Aztán ott vannak a drága kincsnél drágább hazai ipareikkek, gépek, amik mutatják, hogy Magyar-ország nemcsak volt, hanem van is, lesz is, ha Isten engedi, új ezer esztendeig. Ott van az a sok könyv, a mit magyar embert irt, ott van az a arképe annak a szegény jó Csokonainak is, a ki éhen-szomjan poétázott Debreczennek bánatban, örömben s magyar mert lenni a képzelgő filhellének gyerekseregében.

— Hej, anyjuk, csak egy napra jöjjön meg a szemem világa, hogy azt a sok dicsőséget, sok drágaságot megnézhetném. Aztán örömet halnék meg.

— Ne epeszd magad ilyesmért, édes öregem. Majd megtudjuk az ujságból, elmondják, a kik látták.

— Mégsem olyan az, mintha maga nézi meg az ember. Jó is nektek, a kik láttok.

Azon az éjszakán nem tudott aludni az öreg. Mikor hajnal felé halotta, hogy fia, Mihály felébredt, elkezdett sóhajtozni.

— Mi baja, édes apám!

— Mi bajom? nem látok. Nem elég az?

— Látunk mi helyet, édes apám.

— Éppen azt akarom mondani, fiam.

— Mit?

— Vigyél fel engem Budapestre. Megezzük a kiállítást.

— Ott se látt abból édes apám többet, mint amit az ujságból itthon olvasunk.

— Majd látsz te fiam, és megmondod mindenütt, mi van. Legalább ott jártam én is.

— De kinevetik édes apámat, hogy vak létére elment kiállítást nézni.

— Nem bánom én. Bolond ember neveti a más baját. Telik még tán egy tinó ára erre is?

Addig makaeszkodott András bácsi, míg fia, felesége belé nem egyeztek az utazásba. Szépen megmosdatták, megborotválták. Ráadták az új fekete magyar ruháját, széles karimájú kerek debreczeni kalapot nyomtak a fejébe, új kordovány eszmat huztak a lábára. Násznagynak elmegetett volna, úgy rendbe szedték a nagy utra. Mihály is kiöltözött magyarosan, de egy cifra tulipános szűrt is a nyakába akasztott, jó lesz az az öregnek, ha hideg találna lenni.

Feljöttek a kiállításhoz. Miska kézen fogva vezette az apját a homokos utakon. Néhol észrevették, hogy vak az öreg s derekasan megjel-nezték. Meg is érdemelte. Miesoda forró, tiszta magyar szive lehet annak, a kit semmi testi akadály vissza nem tarthatott attól, hogy ősei-nek kincseit sorra járja, az örvendőkkel egy le-vegőt szívjon, s csak a szóból, a zugásból, a szer-retetnek, tiszteletnek egy-egy éljenzavából tudja meg, hogy most körülte az ezeréves Magyaror-szág ünnepe.

— Mire a történelmi csarnokhoz értek, egész tömeg nyomult a két civis után. bámulva, lelkesedve a szokatlan látogatón. Vak a kiállításon! a ki a fla szemével lát, meg talán a saját, egyszerű, becsületes magyar szívével.

— Ez itt Vajda-Hunyad vára, édes apám

— Láttam, fiam, honvédkoromban. Men-jünk be. Sok szép minden van itt, ugy-e?

— Gyönyörű Hunyadi-kincsek. Ez itt Hu-nyadi János kardja, a mellyel Nádorfehérvárát felszabadította.

— Szép kard, szent kard, — s megtapo-gatta az öreg.

— Ez meg Kapisztrán János keresztbotja.

— Hol van? hol van? — és kapkodott utána a kezével. Az ör könybe lábadt szemmel fordult félre.

— Mutasd! Kálvinista vagyok, de azt a keresztet megcsókolom, — s rákuppantott a ko-pott ére.

— Mihálynak könybe lábadt a szeme. Megcsókolta ő is. Megcsókolta mindenki, a ki ott állt. A lelkesedés ragadós betegség.

— Akármerre fordultak, akármit néztek a tömeg mindenütt kitért nekik. Eljenzés, kérde-zősködés, sáttóság kísérte őket lépten-nyomon. Olyan becsületet vallott a jó öreg, alig birta hordozni, rogyadozott alatta.

— A kik láttuk, mindnyájan éreztük, hogy az a sokat emlegetett, láthatatlan „magyar gé-niusz” közöttünk szálldogál és mint a villámfo-lyam, játszik idegeinkben.

Közgazdaság.

„Bély és vidéke” községi hitelszövetke-zet február 26-án d. u. 2 órakor saját helyisé-gében tartotta 1898. évi első rendes közgyűlé-sét, melyen a tagok szép számmal gyűltek ösz-

sze. Az ülést Kiss Károly igazgatósági elnök nyitotta meg lelkes s jól átgondolt beszéddel megemlékezvén ömeltósága Sennyey Béla báró ur áldozatkészségéről, kiemelvén, a mi egyéb-ként köztudomású dolog, hogy ha a nemes báró ifju egyesületünket nem támogatja, elveszett volna még születésének első korszakában s csakis neki köszönhető az a siker, mit egyesü-letünk felmutatni képes. Lelkes éljenzés közt szavazott hálás köszönetet a nemes főurnak a közgyűlés. Majd alulirott szövetkezeti ügyvivő olvasta föl jelentéseit az elmúlt év működésé-ről, mire ugy a könyvelőnek, mint a pénztáros-nak a felmentvény megadatott.

Ezek után az igazgatósági- és felügyelő-bizottsági jelentések következtek, melyek rövid kivonata a következő:

Alakuláskor tagjaink száma 203 volt, je-lenleg 112 tesz ki, 179 jegyzett üzletrészeszel; a mult év végéig 1655 ft 50 kr. lett az üzlet-részekre befizetve és 4911 ft 16 kr. betétet ke-zeltünk. Intézetünk fennállása óta (1897. jan. 31.) 5665 ft kölcsönt adtuk ki részben váltókra, részben kötvényekre Elég szerencsénk, hogy a központi hitelünket nem voltunk kénytelenek igénybe venni, mert csak a saját tőkénk kere-tén belül nyújtózkodtunk.

Mérleg- és nyeresemény számlánk a következő:

Vagyoni.	Teher.
Pénzkészlet . . . 418. 13.	Befizet. üzletrészek 1655. 50.
Váltókölcsönök . . 3881. —.	Takarékbetétek . 4385. 34.
Kötvénykölcsönök . 1264. —.	Tartalékalap . . . 68. 24.
Felszerelés . . . 115. —.	Pályózámla tartozás 53. 22.
Központi alapítvány 100. —.	Átmeneti kamatok . 40. —.
Központi betét . . . 600. —.	Nyereség . . . 175. 83.
	6378. 13.

A közgyűlés végén Czigányi Géza szövet-kezeti tag éltette a buzgón és lelkiismeretesen működő tisztviselőket, kik — ugymond — „fá-radságot és időt nem kímélve, a szövetkezeti ügy nemes voltától áthatottan, a közügy érde-kében lelkiismeretes szorgalommal töltötték be hivatalukat.” A közgyűlés ezzel köszönetet mon-dott a tisztviselői karnak, kérve munkásságát ezu-tán is mindnyájunk javára.

Ifj. Kertz Lajos.

Vármegyei Hivatalos Rész.

297. sz. főisp. 899 Zemplén-vármegye főispánjától.

Pályázati hirdetmény.

S.-A.-Ujhely nagyközségnek rendezett ta-nácsu városrá történt alakulása folytán a város szervezési szabályrendeletét évi 900 frt tiszti fizetés és 200 ft évi lakbérjavalmazással rend-szeresített, általam kinevezés útján betöltendő rendőrkapitányi állásra ezennel pályázatot hir-detek.

Pályázókat felhívom, hogy szabályszerű mi-nősítésüket igazoló felszerelt kérvényeiket hoz-zám bezárólag folyó évi március 23-án délutáni 5 óráig nyujtsák be, mivel későbbben benyújtott kérvényeket figyelembe nem veszek.

S.-A.-Ujhely, 1899. március 10.

2—1 Molnár István, főispán.

6247. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

S.-A.-Ujhely nagy községnek rendezett ta-nácsu városrá való átalakítására vonatkozó szer-vezési szabályrendeletét a nmságu belügymi-nisterium f. évi 18590/III. sz. intézvényével jó-váhangván az alant irt állásokra, melyek a f. 1899. évi március hó 24-én d. e. 9 órakor, esetleg folytatólag tartandó tisztválasztó szé-ken fognak betöltetni, ezennel pályázatot hir-de-tek.

1. Polgármesteri állásra 1700 ft. fizetés, 300 ft. lakbér;
2. Árvaszéki ülnöki állásra 1200 ft. fizetés, 200 ft. lakpénz.
3. Főjegyzői állásra 1000 ft. fizetés, 200 ft. lakbér;
4. Főügyési állásra 500 ft. fizetés;
5. Pénztárnoki állásra 900 ft. fizetés, 200 ft. lakbér;
6. Számvevői állásra 700 ft. fizetés, 200 ft. lakbér;
7. Ellenőri állásra 800 ft. fizetés, 200 ft. lakpénz;
8. Építészeti felügyelői állásra 700 ft. fizetés;
9. Gazdai állásra 600 ft. fizetés;
10. Rendőrbiztosi állásra 500 ft. fizetés, 150 ft. lakbér;
11. Igtatói állásra 500 ft. fizetés, 100 ft. lakbér;
12. Kiadó, irattárnok 600 ft. fizetés, 100 ft. lakbér;
13. Három irtóki állásra 400 ft. fizetés és 100—100 ft. lakbér;

14.
100 ft. la
15.
fizetés;
16.
17.
Fel
valamely
szerü m
pályázati
évi márc
sák be.
S.-
2—
2520/a.
A
119452/L
solatban
adom ki
letén lé
azon kö
1894. év
jenek.
S.-
Másolat
M.
körend
mai nap
törvény
deletem
kir. köz
beterjes
több me
delvén
szersmi
tőztatás
nyákban
intézete
bejelent
1896. év
módosít
vatkozó
kai ada
b. cim
pont ut
kérdés
lapotár
a házsa
lyik év
követke
követke
emelke
tett ké
képen a
ki állít
nem or
nemléte
lottvizs
8-ik ill
désnek
anyakó
sorolan
gáltatá
a köve
lentésé
sitások
való tá
okául
jelente
beállot
vagy
közvet
tűdőlő
lönböz
s enné
lésére
tóságo
végett
tén lé
közint
XXXI
dapest
nister
3822.
tartás
zététe
Máso
minist
város
naszb
az 188
tervei
tását
sításá
zése
tukka

14. Rendőr tollnoki állásra 500 ft. fizetés, 100 ft. lakbér;
15. Két végrehajtói állásra 550—550 ft. fizetés;
16. Egy óvónői állásra 400 ft. fizetés;
17. Egy szülésznői állásra 100 ft. fizetéssel.
Felhivatnak mindazok, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy törvény szerű minősítéseket igazolják, kellően felszerelt pályázati kérvényeket hozzák be az 1899. évi március hó 23-ának d. u. 5 órájáig nyújtásuk be.

S.-A.-Ujhely, 1899. márc. 10-én.

2-1 Matolai Etele, alispán.

2520/a. sz. T. Zemplénvármegye alispánjától.

A 10 főszoigabirónak.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszerium 119452/IX. fő. sz. a. kiadott körendeletét másolatban alkalmazkodás végett oly felhívással adom ki, hogy ezen körendeletet a járása területén lévő közegek hatósága alá tartozó mindazon köztintezetekkel közölje, a melyekre az 1894. évi XXXIII. tc. 57. és 69. §-ai kiterjedjenek.

S.-A.-Ujhely, 1898. december 12.

Matolai Etele alispán.

Másolat.

M. kir. belügyminiszer 119452/IX. fő. sz. körendelet valamennyi törvényhatóságnak. A mai napon ugyanezen szám alatt valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett rendelettel az anyakönyvvezetők által a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz havonként *beterjesztendő halálzási statisztikai lapon* több módosítást és egy új kérdés felvételét rendelvén el e változtatások következtében egyszerűsödő a szülészakban, kórházakban, letartóztatási intézetekben, dologházakban, lakotnyákban vagy egyéb polgári vagy katonai közintezetekben történt születések és halál esetek bejelentésénél követendő eljárást szabályozó 1896. évi III. tc. 59. IV. e. sz. a. kelt rendelet módosításául a következőket rendelem. A hivatkozott rendeletnek a népmozgalmi statisztikai adat szolgáltatására vonatkozó részében a b. cím alatt (a halálesetek bejelentésénél) a 4. pont után 5-ik kérdés gyanánt a következő új kérdés veendő fel. 5. Ha az elhalt családi állapotára nézve házas (nős vagy férjes) volt, a házasság, mely a halál által felbontott, melyik évben kötött? Ez új kérdés beiktatása következtében az ugyanezen cím alatt felsorolt következő kérdő pontok folyó számai eggyel emelkednek. Ugyanezen cím e pontja alatt feltett kérdés, (mint az új 7-ik kérdés) következőképen alakul: 7. A halottvizsgálati bizonyítványt ki állította ki (orvos, halottkém, vagy képesített nem orvos halottkém, vagy esetleg halottkém nemléteben a községi előjáróság valamely a halottvizsgálattal megbízott tagjai) ugyanezen cím 8-ik illetőleg az új folyószámánál 9-ik kérdésnek d. pontja egészen elmarad. Az állami anyakönyvvezetőkhez intézett bejelentésben felsorolandó anyakönyvi statisztikai adatok szolgáltatását illető magyarázatok 5. pontja helyébe a következők lépnek: 5. A halál okának bejelentésénél a halottkém rendeletben foglalt utasítások tartandók szem előtt. Általánosságban való tájékoztatásul megjegyzem, hogy a halál okául az a betegség, vagy erőszakos halálok jelentendők be, a melynek következtében a halál beállt, nem pedig a halált okozó betegségnek vagy erőszakos halálnak legvégső, a halált közvetlenül megelőző tünet (pl. tüdővizenyő, tüdőhűdés, szívhűdés stb.) a melyek több különböző nemű betegségnél egyaránt felléphetnek s ennél fogva a tulajdonképeni halálok megjelölésére nem alkalmasok. Utasítom a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletet alkalmazkodás végett a hatósága valamint a vármegye területén lévő közegek hatósága alá tartozó mindazon köztintezetekkel közölje, a melyekre az 1894. évi XXXIII. tc. 37. és 68. §-ai kiterjednek. Budapest, 1898. évi november hó 25-én. A miniszer helyett Széll s. k. államtitkár.

3822. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától

A 10 járás főszoigabirónak.

Alábbi ministeri intézvényt tudomás, mihez tartás és az érdekelt községekben leendő közzététel végett másolatban kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1899. február 18.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

86913/V—4.1898. Földmivelségi m. kir. miniszer. Valamennyi törvényhatóságnak (Fiume város kivételével). Hozzám érkezett számos panaszból látom, hogy egyes halászatra jogosultak az 1888. XIX. t. c. s. a. halászi társulatok üzemterveinek a hal-állomány védelmét és szaporítását célzó intézkedéseit a közérdek megkárosításával és pusztán jótalany anyagi előny szerzése céljából oly módon játszó ki, hogy tudtukkal és hozzájárulásukkal alkalmazottak által

elkövetett visszaélésekért a felelősséget ezen utóbiakra hárítják, a kik azt többnyire el is vállalván az érvényben álló törvényes megtorló intézkedések az előbbiekkel szemben hatástalanokká válnak és egyáltalán céljukat tévesztik. Mint-hogy a hal-állomány védelmére rendelt törvényes, illetve üzemtervbe foglalt intézkedések kijátszása legtöbbször csak a halászatra jogosultak tudtával és hozzájárulásával, vagy legalább is az általuk alkalmazandó ellenőrzés hiányossága folytán válik lehetségessé, az alkalmazottak ily szabályellenességeiért a halászatra jogosultakat is felelőssé kívánom tenni és ez okból az 1888. XIX. t. c. végrehajtása tárgyában kibocsátott itteni rendelet 22. §-ának második bekezdését következőleg módosítom: „Ha a társulat, vagy az önálló gyakorlásra jogosult tulajdonos, vagy a társulat kötelekéhez tartozó vízterületen halászatra jogosított bérő a reá nézve kötelező nevezetesen az üzemtervben megállapított feltételektől eltérőleg gyakorolja a halászatot, az első foku hatóság (törv. 60 §-a) által esetről-esetre 100. forintig terjedhető pénzbírsággal büntethető. Ezek ugyanezen büntetés alá esnek akkor és ha alkalmazottjaik a törvényben, vagy üzemtervben megállapított feltételektől eltérőleg halásznak, illetve halászás közben az üzemterv határozatait nem tartják meg feltéve, hogy ezen ténykedéseik a jogosítottak részéről ellenőrizhető volt Ugyancsak 100 forintig terjedhető pénzbírsággal büntethetők továbbá azon alkalmazottak (részes halászok, segédhalászok, eresztősök, albérlők stb.) kik az üzemterv határozataitól eltérőleg halásznak, úgy szintén azok is, kik az üzemterv határozatainak pontos ellenőrzésében a társulati közegeket bármilyen módon meghiúsítják. Az üzemterv határozatainak ismételt áthágása esetén az alkalmazottak a társulat területén való további halászatotól is eltilthatók. Azok a kik ezen tilalom ellen vétenek 50. forintig terjedhető pénzbírsággal büntethetők Felhívom a községek, hogy jelen rendeletet a törvényhatósága területén székelő I-ső foku hatóságokkal és halászi társulatokkal írásban közölje és azt az összes érdekeltnek is hozza tudomására. Kelt Budapestben 1899. évi február hó 4-én Darányi s. k.

3959. sz.

T. Zemplén vármegye alispánjától.

A 10 főszoigabirónak.

Alábbi ministeri intézvényt tudomás és közhírré tétel végett másolatban kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1899. febr. 20.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

M. kir. belügyminiszer 4605/IX—1899. körendelet valamennyi törvényhatóságnak. Az eddig fennállott szabályok szerint a katonai kincstár terhére valamely ellátási illetményben (katonai alapítvány élvezetében) részesülő azon felek, kik nem laktak valamely katonai tér- vagy hadkiegészítő parancsnokság székhelyén, az illetmény felvételére vonatkozó nyugtatóványokon az életbenlétet és a tartózkodást, a községi előjáróságokon kívül az illetékes kerületi hadkiegészítő parancsnoksággal is igazoltatni voltak kötelesek. A es. és kir. közös hadügyminiszer úr ujabban hozzájárulással akként intézkedett, hogy az előbb említett felek életbenlétét és ott tartózkodását olyan helyeken, a hol katonai tér- vagy hadkiegészítő parancsnokság nincs, a kérdéses nyugtatóványokon a községi előjáróság mellett, csupán a háztulajdonosok, (házgondnokok) igazolják olyképen, hogy az igazolást a háztulajdonos, (házgondnok) a községi előjáróságot megelőzőleg eszközölje és a községi előjáróság a háztulajdonos, (házgondnok) által már látta-mozott nyugtatóványra vezeti rá a megfelelő záradékot. Erről a törvényhatóságot az 1895. évi szeptember hó 18-án 81418. szám alatt kelt rendeletre való hivatkozással is a községi előjáróságokkal leendő közlés és a község megfelelő tájékoztatása végett ezennel értesitem. Budapest, 1899. évi február hó 11. Perezel s. k.

4584. sz.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 főszoigabirónak.

A kis-várdai járás teljesen ismeretlen hadköteleseinek névjegyzékét körözés végett kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1899. február 25.

Matolai Etele alispán.

Másolat.

Névjegyzéke az 1878-ik évben Szabolcs-vármegyében a kisvárdai járásban született teljesen ismeretlen hadköteleseknek.

Gece Kálmán, Fischer Sámuel, Mikita János, Polyák Pál, Polyák Benedek, Veisz Samu, Zsacka József, Abrány István, Lengyel Antal, Adám Pál, Kiss Sándor, Fodor Béla, Kiss András, Bagdi András, Csorba János, Fodor Dániel, Lakatos József, Major Mihály, Szabó János, Schönstein Dávid, Técei Gyula, Tóth József, Vajda István, Csonka András, Hozdik István,

Kenész Mihály, Lebovics Bence, Reis Béla, Varga Péter, Klein Abraham, Berdnyi Károly, Bengi János, Szoták Pál, Adám József, Sanus József, Csuszák Gábor, Daku Lajos, Eszna Jakab, Korseczki István, Kovács József, Molnár Imre István, Pankova András, Frute Elemér, Vas Albert, Veinberger Izsák, Veinberger Volf, Révész Akos, Jónás István, Kiss Gábor, Barna József, Dudás József, Szeifried Salamon, Fried Alajos, Krupa Pál, Polyana János, Dudás János, Fried Bernát, Luzma József, Tóth András, Csizsbá Péter, Friedmann Herman, Lakatos József, Zolcsák József. — Kis-Várda, 1899. január hó. — *Angyalosi Pál* főszoigabiró sk. (P. H.)

1305/ki. 1899. sz. A bodrogközi j. főszoigabirájától.

Körözvény.

Folyó évi márc. hó 2-án 1 drb. 4 hónapos koca-malac találtatott N.-Tárkány községben bitangásban és a községi bíró által vétett gondozásba. Igazolt tulajdonosa felhivatik, hogy azon körözvény megjelenésétől számított 15 nap alatt a község bírájánál annál is inkább jelentkezék, mert ellenesetben a malac mint gazdátlan jószág, az 1894. évi XII. t. c. 105. §-a értelmében el fog árvereztetni.

K.-Heimecz, 1899. évi március hó 6-án.

br. Fischer, szolgabiró.

705/I. 99.

A szerencsi járás főszoigabirájától.

Körözvény.

Sóstófalva község belterületén, f. hó 1-én Fukk János sóstófalvi lakos egy darab 2 éves fehérszőrű ökröt fogott el, mely ott bitangásban volt. Felhivatik igazolt tulajdonosa, hogy fentnevezett község előjáróságánál f. hó 18-ig jelentkezék, különben az 1894. évi XII. t. c. 105. §-a alapján nyilvános árverésen fog a község javára eladatni.

Szerencs, 1899. március 8.

Dr. Szmeccsányi szolgabiró.

188. IV./99. sz.

A s.-a.-ujhelyi j. főszoigabirájától.

Körözvény.

Gróf Andrássy Sándor hardiesai uradalmból egy 5 éves bivaly-ökör megszökött; hivatalos tisztelettel keresem meg a társhatóságot, hogy azt járása területén köröztetni s az eredményről fent nevezett uradalmat értesíteni sziveskedjék.

S.-A.-Ujhely, 1899. március hó 11.

Horváth István, szolgabiró.

1277/I. 99. sz.

A varannai járás szolgabirájától.

Körözvény.

Az alsó-hrabóczi körjegyző 244/899. számú jelentése szerint folyó március hó 7-én az alsó-hrabóczi határban két darab, és pedig egyik fehér, a másik barna színű ökr bitangásban találtatott, s mint talált jószág Boró Pál alsó-hrabóczi községi bíró által gondoztatik.

Felkérem a társhatóságokat, hogy ezen körülményt azzal sziveskedjenek közhírré tenni, hogy ha igazolt tulajdonosa törvényes határidő alatt nem jelentkezik, az 1894. évi XII. t. c. 105. §-a értelmében az ökrök nyilvános árverésen foglagnak adatni.

Varannó, 1899. március 8.

Diószeghy János, szolgabiró.

866. 867/I. 99. sz.

A n.-mihályi j. főszoigabirájától.

Hirdetmény.

I.

Sztavorszki Mihály felső-oroliki lakos f. évi március hó 6-án 1 db. 5 éves fehér szőri és 1 db. 5 éves fekete szőri ökrét Nagy-Mihályban elvesztette, esetleges megtalálójuk a Nagy-Mihályi szolgabirói hivatalban jelentkezéék.

II.

Bajusik István dubrokai lakos egy 1 éves csikóját elvesztette. Ismertető jelei: színe: sárga, neve: kanca, bal hátsó lába térdig fehér, homlokán csillag, álla körül fehér. Esetleges megtalálója a n.-mihályi szolgabirói hivatalban jelentkezéék.

N. Mihály, 1899. március 8-án.

Malonyay Tamás, h. szolgabiró.

Heti naptár.

Vasárnap,	március 12. Laetare
Hétfőn,	március 13. Rozina
Kedden,	március 14. Matild
Szerdán,	március 15. Longinus
Csütörtökön,	március 16. Heribert
Pénteken,	március 17. Gertr. Sz. P.
Szombaton,	március 18. Sándor

Feladás szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Éblert Gyula.

58/1899. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. keressék. és v. törvényszék 101,829/97. számú végzése által Widder testvérek javára Weinberger József és társai ellen 300 ft tőke, ennek 1897. évi szeptember hó 30. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 68 ft 76 kr. perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 2348 ft-ra becsült vegyes élet- és takarmányműek, lovak, gőzgepűből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 53/1899. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen vagyis alperesek falkusi lakásán leendő eszközökre 1899. évi márczius hó 13. napjának d. u. 1/3 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő. Kelt N. Mihályban, 1899. évi február hó 14. napján.

Gál Vilmos,
kir. bír. végrehajtó.

Tk. 4462/98. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbírósg mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Müller Bertalan végrehajtatónak Vinczler József, illetve jogutódjai végrehajtást szenvedők elleni 34 ft 72 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a. ujhelyi kir. törvényszék (a gálszécsi kir. járásbírósg) területén levő Bacsók köz ég határában fekvő a bacsókói 23. sz. jkvb. A. I. 3. sorsz. 261. hr. számú ingatlanból Belák Terézia, Taligás Károlyné szül. Vinczler Mária és Vinczler Teréz nevének jutalékra 68 ft kiküldési árban,

a bacsókói 305. sz. jkvb. A. I. 1. sorsz. 286. hr. sz. alatt felvett s Taligás Károlyné szül. Vinczler Mária, Vinczler Teréz, Vinczler Mária, Vinczler Zsuzsanna és Mihály, kiskoru Morovics András és neje Tardinaj Mária, Kotulyak Jánosné szül. Morovics Mária, Belák Terézia, Taligás Károlyné szül. Vinczler Mária és Soltész Istvánné, Vinczler Teréz nevének álló egész ingatlanra 174 ftban,

a bacsókai 306. sz. jkvb. A. I. 1-2. sorszám 423. és 552. hr. sz. a. felvett ingatlanból Belák Terézia, Taligás Károlyné szül. Vinczler Mária és Soltész Istvánné született Vinczler Teréz nevének álló ingatlan jutalékra 79 ftban,

a bacsókói 307. sz. jkvb. A. I. 1-2. sorszám 24. és 175. hr. sz. a. felvett és Vinczler József nevének álló jutalékra 123 forintban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi május hó 19. napjának délelőtti 10 órakor Bacsók közég hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 6 forint 80 krajczárt, 17 forint 40 krt, 7 ft 90 krt, illetve 12 forint 30 krajczárt készpénzben vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 1881. évi nov. hó 1-én 333. sz. a. kelt igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbírósg, mint telegkönyvi hatóságnál 1898. évi november hó 16. napján.

Bálint, kir. albiró.

Bor eladás.

1889. évi saját termésű Tokaj-hegyaljai asszu és szamorodni bort üvegenként is eladok.

Dókus Mihály,
s.-a. ujhelyi lakos.

Tokaj-hegyaljai kitűnő fekvésű és talaju szőlőtelepemről 100,000 drb. 6-8 mm. vastag, 65 cm. hosszú őszi vágású tökéletesen kifejlett ép fajtisza hólyagos Furmint sima vessző, ezenkint 5 frtjával, csomagolva a Szegimalom vasuti állomásnál átvehető. Telepem jégveréstől mentes, mult nyáron négyszer lett permetezve.

Értekezhetni **Lázár Herman** telepfelügyelőmmel, posta Szegimalom (Zemplénmegye.)

Dienes István, földbirtokos.

129/98. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törvénycikk 102. szakasza értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a. ujhelyi kir. törvényszék 1897. évi 2577. polg. sz. végzése következtében Dr. Kelemen Armin homonnai ügyvéd által képviselt Grosz Armin abaujvári lakos javára Hirsch Adolf varehócai lakos ellen 600 frt s jár. erejéig 1897. évi márczius hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 516 ft-ra becsült házi butorok, felszerelések, könyvek, díszítési tárgyak, ágyneműek, konyha eszközök, varrógépből álló ingóságok Weinberger Markus nagy-brezsnyczei lakos végrehajtató 240 frt és 155 ft, valamint Bendel Gusztáv budapesti bej. czég 127 forint 50 kr. s járulékaiból álló követeléseinek kielégítése végett is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sztopkói kir. járásbírósg V 129/1. 1898. számú végzése folytán 600 forint tőkekövetelés, ennek 1897. évi február hó 20-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 41 frt 80 krtban bíróság már megállapított költségei erejéig Várehócon végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszközökre 1899. évi márczius hó 21-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elitognak adatni.

Kelt Sztopkón, 1899. évi márczius hó 1. napján.

Bodnár Jenő,
kik. végrehajtó.

298/1899. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a. ujhelyi kir. járásbírósg 1898. évi P. V. 300. számú végzése következtében Dr. Rosenthal Sándor ügyvéd által képviselt Schön Sándor javára Gyarmathy Sámuel és neje b.-ujlaki lakos ellen 478 forint 95 kr. s jár. erejéig 1898. évi augusztus hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 1258 forintba becsült házi butorok, lovak, csikók, tehének, borjúk és terményekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a s.-a. ujhelyi kir. jbróság 1898. évi V. II. 335/4. számú végzése folytán 478 forint 95 kr. tőkekövetelés, ennek 1898. évi január hó 26. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 50 frt 36 krtban bíróság már megállapított költségei erejéig Bodzás-Ujlakon alperesek lakásán leendő eszközökre 1899. évi márcz. hó 30. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltattak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is foganatosítottatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1899. évi márczius hó 7-én.

Tomasovszky Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

272/1899. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a. ujhelyi kir. járásbírósg 1898. évi V. II. 514 és 515/1. számú végzése következtében Dr. Müller Bertalan ügyvéd által képviselt Péchy Erzsébet javára Dr. Löcherer Lőrincz helybeli lakos ellen 325 frt, 175 és 150 frt s jár. erejéig 1898. évi augusztus hó 5 és 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 848 forintba becsült házi butorok, szőnyegek, kantárok és tegyerekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a s.-a. ujhelyi kir. járásbírósg 1898. évi V. II. 473/6. sz. végzése folytán 509 frt 74 kr. tőkekövetelés, ennek esedékes napjától járó 5% kamatai erejéig Helyben alperes lakásán leendő eszközökre 1899. évi márczius hó 24. napjának d. n. 3 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elitognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltattak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 181. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is foganatosítottatni fog.

Kelt S.-A.-U helyben, 1899. évi márczius hó 3. napján.

Tomasovszky Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

Sör-dugókat,

ugymint szőlőnemesítéshez való dugókat, valamint mindenfajta **gyógyszerészi, palack- és hordó-dugókat** a legjobb minőségben és legolcsóbban szállít

Kaszirer és Robicek

Első magyar gőzparafadugó-gyára
Budapest, Nefelejts-utca 15-ik szám.
Árjegyzék bérmentve küldetik.

Tk. 4490/98. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbírósg, mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kiss Imre és társai végrehajtatónak Schvarcz Emánuel végrehajtást szenvedők elleni 119 frt 90 kr. tőkekövetelés és törvényes jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a. ujhelyi kir. törvényszék (a szerencsi kir. járásbírósg) területén levő Megyaszó községében fekvő a megyaszi 127. sz. jkvb. A. 136. hr. sz. és 131. ó. i. szám alatt foglalt és Czín Sámuelné szül. Friedman Helén nevének álló házra 800 frtban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi márcz. hó 21. napján délelőtti 10 órakor Megyaszó község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 80 forintot készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. járásbírósg mint telegkönyvi hatóságnál 1898. évi december hó 12-ik napján.

Zaffiry, kir. jbró.

HOFF maláta- készítményei gyengék és betegeknek.

Hoff János
maláta egészségi itala.

Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell- és gyomor bántalmaknál, nemkülönben a labadozóknak legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere.

Egy palack ára 75 kr. — Öt palack bérmentve 3.75 kr.

Tíz éve, vagy már régebb idő óta használom az Ön maláta egészségi sörét és egyéb maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészséget.

Bögr, Bécs, Hofmüllgasse.

Hoff János
sűrített maláta kivonata.

Tüdőbajoknál, — gégehurutnál, ugymint idült köhögésnél; főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes.

Egy üveg ára 1 frt.
— Öt üvegbérmentve 5 frt.

Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét és 1/2 zacskó maláta kivonat mell czukorkát.

Fischer G. örnagy N.-Várad.

Hoff János
maláta egészségi csokoládéja.

Gyengeségnél, vérszegénység-nél idegességnél, álmatlanságnál, étvágytalanságnál, kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják.

Egy csomag ára 1 frt.

Maláta csokoládéja a legkitűnőbb a mit ismerek. Ezen kellemes italt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkórnál és általános gyengeség-nél mindenkor jó eredménnyel alkalmazom.

Dr. Nicolet orvos, Triebel.

Hoff János
maláta-kivonat mell czukorkái.

Köhögésnél, rekedtség-nél, el-nalkasodásnál, főleg tüdőhurut-nál utólrhetlen hatású. A valódi maláta melleczukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni.

Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó 30 kr.

Csodálatos volt maláta kivonat mell czukorkáink hatása makacs köhögésem ellen. **Zedlitz-Neukirch** lovag, Waldenburg.

Czukorkái feleségem köhögésén és asthmátikus bántalmain kitűnően segítettek. **Busch** plebános, Weischütz

Raktár S.-A.-Ujhelyben: Kincsesy Péter, Cs. Buday Akos, Widder Gyula gyógyszerházaiban; Malártsik György, Szent-Györgyi Vilmos, Hazai Adolf, Klein Albert csemege és fűszerkereskedésében. — **Magyarországi kizárólagos főraktár:** **Török József** gyógyszerháza Budapest Király-utca 12. szám. — **Közlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve.**

Vegyri ruhatisztító és selyem, szövet, gyapju-

ruha festő-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy itt **S.-A. Ujhelyben**

gőzerőre berendezett vegyi ruhatisztító, műselyem és kelmefestő üzletemben

elvállalok tisztításra: fejtetlen és fejtett báli-, utcai-, selyem-, plüsch-, szövet- és kreton-ruhákat bármily dus diszítéssel. — Továbbá uri- és női **öltönyöket:** egyenruhákat, báli belépőket, selyemkendőket, csipke-függönyöket, prémezett és himzett tárgyakat, gyermek-ruhákat, szallagot, nyakkendőt, keztyűt és minden itt fel nem sorolt tárgyakat.

Gőz ruha festészetemet különösen ajánlom a közönség figyelmébe.

Festésre minden megunt színű, vagy színét hagyott női- és férfi ruhákat a volt eredeti színben, vagy a legdivatosabb színekben. Bolti minta után csakis tiszta világos színű szövetek alkalmasak. A férfi ruhák fejtetlen, a női ruhák szétfejtve, mivel így a kívánt szín tökéletesen elérhető.

Alkalmi ruha kívánatra a legrövidebb idő alatt tisztítatik. — Festésre adandó tárgyak 8 nap alatt festetnek.

Ajánlom továbbá téli ruhák festését, u. m. téli felöltők, köpenyek, női gallérok stb., melyek szép kivitelben és gyorsan eszközöltetnek.

Vidéki megbízásokat posta-utánvétellel a legpontosabban teljesítek.

Férfi- és női ruhák 24 óra alatt tisztítatnak.

Magamat becses pártfogásába ajánlván maradtam

mely tisztelettel:

Főüzlet és nagyműhelyem: **S.-A. Ujhely, Rakovszky Sándor,**
Kazinczy-u. 508. sz. a kereskedelmi bankkal szemben. vegyi tisztító és kelmefestő.

Folyó év április 24-ik napjától kezdve üzletemet és nagy műhelyemet saját házámban **Bercsényi utca 45. sz. a foházal átellenében helyezem át.**

Akar ön jó cognacot inni?

Kérjen mindig csak

TOKAJI COGNACOT

TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL

(kigyós kereszt a hármass hegyen,)

mert különben értéktelen hamisítványt kap.

Valódi Tokaji Cognac kapható:

minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárban.

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR

TOKAJ.

Főraktár: **Nagy Ferencz,** fűszer-, festék- és rövid-áru kereskedése **S.-A. Ujhely Rákóczi-utca.**

Árpa vetőmag eladás.

Báró **Harkányi Frigyes** ur szerencsi gazdaságában 150 mm., uj-siskai gazdaságában 130 mm. eredeti angol importált mag után termelt, kiválóan szép Hallet-chewalier pedigre árpa Szerencs vagy Takta-Harkány állomásra szállítva eladó.

Bővebb felvilágosítás és minta a jajahalmi számtartósgától u. p. Takta-Harkány kérendő.

Hirdetmény.

A csarnahói vadászterület folyó hó 16-ára hirdetett bérbeadása elmarad.

Ladmócz, 1899. márczius 8-án.

Haraszthy Vincze,

korjegyző.

↳ Első rangu hazai gyártmány. ↳

Gőzseplők.

Pontos czim:

Első magyar

Gazdasági Gépgyár

részvény-társulat
BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli

gazdasági gépgyára,

mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes

gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel

és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szeckavágók.

Morzsolók.

Vendéglő bérlet.

Kisvárdán a régi jó hírnévnek örvendő „**Tutkovics-féle**“ vendéglő Szent-György napjától 3—6 évre bérbe adó. Ezen bérlet áll: 9 helyiséget magában foglaló vendéglői épület, nagy állás, 3 rekeszes ól, sertés ól, tengeri kas, jégverem, nyári mulató kert és egy hátsó 3 holdas kertből. A fürdő metaláni kívánatra egyezményszerűleg május folyamán ujonnan lesz felépítve és berendezve.

Értekezhetni **Orosz Pál** tulajdonossal Ajakon.

Van szerencsém tudatni, hogy a

Lefkovits Bernát-féle

(**S.-A. Ujhely, főtér Korinkó-féle házában lévő**)

férfi-, női-divatáru, rőfös-, vászon és posztó

csődtömegét

megvettem, s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a tisztelt vevő közönséget igen olcsó áron finom jó áruval szolgálhatom ki.

Tisztelettel

Fábry áruháza.

Főüzlet Nagyváradon.

Ügyes elárusító leányok itten felvétetnek.

Eladó

mintegy 300—400 öl tölgy tűzifa Kozmán (Zemplénmegyében) a vasuti állomástól 3 kilométer távolban. Ajánlatok végett kéretik alulirothoz (Budapest, VIII. Csokonay-utca 8. szám) fordulni.

Viczmány Tamás.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszér ellentáll az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvényél, csuszál, tagzsággatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerű házi-szer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony“ vedjegy és Richter czégyjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, es. és kir. udvari szállítók. RUDOLSTAD

Tk. 4424/1898. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közírre teszi, hogy Bánóczi András és társai végrehajtóknak Gondolya Anna férj. Hirko Andrásné és társai végrehajtást szenvedettek elleni 300 frt illetve 300 frt tőkekövetelés és járuléki iránti ügyében, a s.-a. ujhelyi kir. törvszék (a gálszécsi kir. járásbírósa) területén levő Kohány községben fekvő a kohányi 27. számú tjkvben A. I. 3—19. sorszám 55, 284, 327, 370, 419, 463, 476, 492, 535, 596, 606, 627, 680, 716, 722, 749 és 804. hr. sz. ingatlanból Gondolya Anna férj. Hirko Andrásné és kisk. Kacs Már Anna és Zsuzsanna nevében álló jutalékra a 292 frtban megállapított, valamint a kohányi 172. sz. tjkvben A. I.—2 sorsz. 51. és 52. hr. sz. a felvett ingatlanból ugyancsak Gondolya Anna férj. Hirko Andrásné és kiskoru Kacs Már Anna és Zsuzsanna nevében álló jutalékra 175 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb jelzett ingatlan az 1899. évi május hó 17. napjának d. e. 10 órakor Kohány község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10% át készpénzben, vagy másfélszeres értékű óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi november hó 14. napján.

Bálint, kir. albiró

Meghívó.

A Tokaj-Hegyaljai Cognacgyár részvénytársaságnak
folyó évi márczius hó 26-án délutáni 2 órakor
a társaság hivatalos helyiségében megtartandó

rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak jelentése.
2. Az 1898. évi mérleg megvizsgálása, az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény.
4. Az igazgatóság javaslata a társaság időelőtti feloszlása iránt.
4. A felszámoló bizottság kirendelése.
5. Netaláni indítványok tárgyalása, melyek az alapszabály 14. §-ának értelmében a közgyűlést megelőzőleg az igazgatósághoz írásban beadattak.

S.-A.-Ujhely, 1899. évi márczius 5-én.

Az igazgatóság.

(Jegyzet. Kivonat az alapszabályból.)

15. §. Közgyűléseken akár személyesen, akár megbízott által csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlés tartását megelőző egy hónappal nevére átiratott s az a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a társaság pénztárána felvételével együtt letételt.

20. §. A társaság időelőtti feloszlására nézve érvényes határozathozatalára az alaptörvény legalább 2/3-ad részét képviselő részvényesnek jelenléte s a jelenlevők szavazatainak 2/3-ad része kívántatik.

Kleinmann és Klein

— tölgy-, épület- és szerszámfa raktára —
S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók

Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:
Kapu oszlopok . . . . . 1 frttól 2 frt 50 krig.
Kerítés oszlopok . . . . . 35 krtól 65 krig.

Ajánljuk kerékvártónknak **szerszámfákat, keréktalpak és küllőket; nyirfa és bükkfa rudakat**, ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt **tölgyfa** deszkákból.

25 frton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

Az uszoda szomszédságában lévő volt Vályi-féle kertből építkezésre alkalmas **házhelyeket** adunk el, akár egészben, akár pedig parcellákra osztva 10 évi amortizáció mellett.

Kleinmann és Klein.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok
S.-a.-Ujhelyben.

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a „Vörös ökör“ emeletén lévő 5 teremben a legkényesebb izlésnek is teljesen megfelelőleg jól berendezett

BUTORRAKTÁRAMAT

a n. é. közönség kényelmére ezzel kapcsolatosan ugyanott a földszinten egy **nagyszabású butorraktárral** megnagyobbítottam.

Kik eddig nálam bevásárolni szivesek voltak, meggyőződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáramban csakis jó és szolid minőségű és bárminő kivánalomnak megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Sürgöny-czim: „**KEGYELET**“ S.-A.-Ujhely.

A

KEGYELET

temetkezési vállalat

S.-A.-Ujhelyben

A

KEGYELET

temetkezési vállalat

S.-A.-Ujhelyben

elvállal mindenféle temetéseket **vidéken is**, és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: érc- és fakoporsókat, továbbá finom nickl-koporsókat, sarcophagot, mindenféle szemfedeleket, érc-, mü- és élővirág koszorúkat, szallagokat, viasz- és szurokfáklyákat.

Fakoporsók 1 frttól kezdve feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 7 frttól feljebb, nagynak 1 öl nagyságban 35 frttól egész 700 frtig.

A „KEGYELET“ temetkezési vállalat S.-A.-Ujhelyben

elvállal kápolnák, termek, szobák bevonását gyászszal, hullák elszállítását és hozatalát, rendelkezik üveges és oszlopos gyászkoocsival, koszoru-kocsival és saját testőrökkel, szóval minden a temetéshez szükségeset kellékekkel.

A legesekélyebb rendelménynél is gyors és pontos kiszolgálás biztosítottik.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármi módon tett értesítésére — **vidékre is** — a lehető legrövidebb idő alatt az intézet megbizottja tiszteletét teendi a rendelmény átvétele végett és gondoskodik annak gyors és pontos kiviteléről.

A „KEGYELET“

temetkezési intézet Sátoralja-Ujhelyben

gyászkelemék és gyászfátyolok nagy raktára.

Gyászruhák hölgyek és urak számára 12 óra alatt elkészítettnek.

Kiváló tisztelettel:

Schön Sándor és Társa.

Sürgöny-czim: „**KEGYELET**“ S.-A.-Ujhely.

S.-A.-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén“ gyorsajtóán.

Dus választék érc- és mü-koszorúban, koszoru-szallagokban, pontos és ócsó kiszolgálás bármely esekely rendelménynél is.

Legnagyobb és legolcsóbb raktár egy szerű fakoporsóiban és mindenféle érczkoporsóiban egész Zemplén-Vámegyházán.

Sá

hazán
beve
márc
lette
ötve
esik
kek
évfo
hála
mine
zetet
emlé
nak,
tői v
15-é
vará

gel e
nagy
évfor
taltu
évfor
ünne
valah
dalm
nézet

tékát

hetet
sem
embe
akár
jobb
len
ha v

tam
a di
lan
döiv
háza
jéről
feltá
A M
fővá
közt
tán
teste

esen
lopó
kei,
emlé
mely
zette

hav
állt
dara
S m
csak
resz
sír
kül

resz
ger